

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

na kraje bivše Avstro-Ogrske:

celo leto skupaj naprej . . . K 50—
pol leta . . . 25—
četrt leta . . . 13—
na mesec . . . 4:50

za Nemčijo:

celo leto naprej . . . K 55—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej . . . K 60—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištvu (spodaj, pritrditve, levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Izkušnja vsak dan zvečer, izvenredni dodatki in prazniki.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sloer 1 mm visok ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin, dvakrat po 11 vin, trikrat po 10 vin. Poslano (enak prostor) 30 vin, parte in zahvale (enak prostor) 20 vinarjev. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnine vedno **po nakaznici**.
Na samo pisarne naročbe brez posilne denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

dostavljen na dom ali če se hodi pošt:

celo leto naprej . . . K 48— | četrt leta naprej . . . K 12—
pol leta . . . 24— | na mesec . . . 4—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 43

Dr. Ivan Tavčar:

Prehrana in valuta.

(Govor v Mariboru.)

I.

Slavni shod!

Prinamam Vam predvsem pozdrave iz našega glavnega mesta, ki sedaj ni več glavno mesto nekdanje Kranjske, temveč — upam, da temu ne bodete ugovarjali — glavno mesto vseh slovenskih pokrajin. To je ravno prijetna signatura današnjih dni, da so padle med nami vse meje, ki so nas nekdanj ločile in posebno Stajerce in Kranjce postavljale dostikrat v nezdrava nasprotja. Danes smo se preselili iz malih, raztrganih koč v veliko poslopje nove in razsežne domovine, danes šele imamo zopet zavest, da imamo ponosno domovino mi, ki smo poprej tičali v tesnih in smešnih domovinah, omejenih, utesnjenih tako, da smo celo svoje življenje komaj dihal, in da smo komaj prostora dobili, ko nas je bilo treba v zemljo položiti.

Današnji shod je shod, katerega je sklicala Jugoslovanska demokratska stranka. Pojav strankarskega življenja je ta shod! Potrebni so taki pojavi, ker se neprestano oglašajo gotovi krogi, da ni treba strank in da je posebno nepotrebna naša stranka, za katero bi Vseslovenska ljudska stranka vse lahko opravila, in sicer boljše, kakor mi sami. Tako mnenje je napačno. Samojedi na severu ali pa Čukci v Kamčatki lahko shajajo brez strank, narod, ki se hoče posvetiti kulturi in napredku, pa potrebuje strank tako, kakor potrebuje človeško telo krvi. Mi hočemo na jugu ustvariti in vzdržati veliko, kulturno in svobodno državo, in te drugače ustvariti ne moremo, če nimamo političnih strank, ki bi resno sodelovale na naši državni zgradbi. Če bi bila Jugoslavija brez političnih strank ali pa če bi imela eno samo politično stranko, bila bi podobna krajini, kjer ni dežja, kjer ni sapa v zraku, bila bi prazna politična Sahara. Z eno samo politično stranko bi tudi mi ne mogli shajati in misliti, da je ni kulturne države, kjer bi ne bilo več političnih strank.

Se hujše je očitjanje, da je Jugoslovanska demokratska stranka nepotrebna, ker bi njene posle brez težave lahko opravljala Vseslovenska ljudska stranka. Kakor povsod, tako tudi v politiki veliko koristi zdrava konkurenca. Brez te konkurence tudi v politiki ni razvija in nastopiti bi moralo brezdelje in zaspanost, kar bi bilo državni v pogubo. Sicer se zastopajo v političnem življenju nazori, ki si absolutno nasprotujejo: eden hoče hitreje korakati, drugi je pa konservativnejši ter nerad dovoli, da se staro spremeni in obnavlja. Tako bo tudi med nami, ki smo videli se pred kratkim, da časih stvari, ki nimajo niti z verstvom, niti z drugimi prepornimi točkami kaj opraviti, postanejo bojni klic med strankami! Tudi pri nas smo nekaj takega še pred kratkim doživeli, ko je nastal na eni strani klic po republiki, na drugi strani pa monarhiji. Zatorej trdim, da je nemogoče odpraviti strankarstva. Naša stranka pa more s svojim programom in z izvršitvijo tega programa dokazati, da je res potrebna in narodu koristna!

Naš program je dobro premišljen, in ena glavnih nalog, katere stranka zasleduje, bo pač ta, da padejo tisti zidovi, kateri še danes ločijo naša mesta od kmetijskih krajin. Nočem trditi, da je pri nas kaka stranka, ki išče uspeha v tem, da bi omenjene zidove utrčila in branila proti vsakemu, kdor bi jih skušal podreti. Gotovo pa je, da bo naša stranka skušala te zidove odpraviti, ker v resnično demokratski državi ne sme biti razločka med gospodom in kmetom, ki bosta v prihodnje oba težko živela.

Pogoj pa je, da pri svojih političnih bojih opuščamo vsako nedostojno in nesposobno vojskovanje, ker nikakor ne bomo posnemali Nemcev, ki so v svetovno vojsko vpeljali zastrupljene pline, ki so s podmorskimi čolni morili ljudi na nebojnih ladjah, sekali sadna drevesa in sploh uničevali vse, kjer so se morali umikati. Takih bojev naša politika ne bo nič več poznala, ker bo resna ter bo imela pred očmi zgolj le korist naroda, tako da se bo zastavljala za stvar, nikdar pa za kaj drugega!

Eno pa je potrebno: da našo stranko preveje prepričanje, da je danes podobna rastlini, ki raste v loncu na oknu. Mi imamo danes domovino, ki sega od beneških gor do Egejskega morja. In tudi na vsakem sirodu, katerega skljuje stranka, bo treba poslušalcem glasno, kakor so svojčas glasno peli zvonovi z visokega stolpa, povedati, da bode stranka le tedaj živela, če se raztegne iz ozkih slovenskih pokrajin čez vse širne pokrajine, ki so danes združene pod belim orlom kraljeve rodne Karagorjčevce. Stranka, ki bi hotela ostati rastlina na oknu, se bo prav kmalu posušila, in naj ji kakšni separatisti ali federalisti še tako pridno vodo prilivajo!

Zatorej mora odlej naprej postati prva točka našega strankinega programa: da ima stranka svoje delovanje prenesti tudi na nekdanj hrvatske in srbske pokrajine, tako da bomo svojo skupščino imeli enkrat v Beogradu, enkrat v Zagrebu in enkrat v Ljubljani. Programi sorodnih strank srbskih in hrvaških se morajo s programom naše stranke tako redigirati, da se ustvari ena sama stranka, katera bo v Skopju zasledovala ravno iste cilje, kakor v Mariboru! Vodstva stranke pa je dolžnost, da bo v tem oziru vse primerno ukrenilo, da se prejkotraj ustvari ogromna ta preosnovitev!

Moram pa izjaviti, da ima strankarska politika v teh časih, ko vse vre in ko se vse pričenja, opuščati vse silovitosti proti nasprotnim strankam, ker bi bil vsak hudodelnik, kdor bi v taki

dobi zapričenjal borbe in vojskovanja ter tako povzročal, da bi se motila ednost, brez katere se domovina nstvariti ne bo dala. Delovanje vseh strank — tudi socialnodemokratske ne izvzamem — bodi podobno rekam, ki teko po različnih krajinah, ki se končno zlijejo v eno in isto morje. In sicer v morje blaginje in koristi naše celokupne domovine!

Samobesbi je umevno, da Jugoslovanska demokratska stranka v teh dneh prehoda, ko je vse, kar se ukrene, provizorno in brez stalnega namena, ne bo mogla izvršiti celega ogromnega svojega programa, ali morala bo pa vendar pridno delati, posebno za stvar, ki je danes glavna stvar. Ta glavna stvar je obsežna v vprašanju, kaka bo oblika vlade v naši Jugoslaviji? Pri tem vprašanju se naša stranka kratkoročno ne bo smela postaviti v kot, ona ne bo smela mirno gledati, kako bodo drugi reševali to najvažnejše vprašanje, od katerega bo odvisna naša usoda in usoda naših potomcev. Pri tem delovanju bi ne želel, da bi se naša stranka obnašala tako, kakor se obnaša ptica noj v pušavi, tudi ne želim, da bi se skrivala za kako preprogo, da bi počenjala kake navideznosti ali pa zagrešila še celo kaka hlinjenja. Naše delovanje na tem polju bodi odkrito, resno in možato, ker je drugače rešitev domovine nemogoča!

Svaril bi predvsem tudi pred tem, da bi se z demokratizmom lovile kake голе besede, ker tako besedičenje povzroča lahko največjo škodo, koristi pa ne more nobene napraviti! To pripominjam zategadelj, ker so mi došla »Stajerske različne pisma, in sicer od jakonteligentnih gospodov, ki mi očitajo, kako da nisem za republiko, ko vendar pripadam Jugoslovanski demokratski stranki; z druge strani se mi je zopet poročalo, da se nekateri krogi med ljudstvom na Stajerskem spodtikajo nad tem, da se v vladnih izjavah še vedno govori o Velicanstvu kralju Petru in Njega Visokosti regentu Aleksandru. Za svojo osebo moram izjaviti, da se mi vidi, da se tukaj skuša loviti politične muhe in drugega nič! Največja demokracija vlada na Norveškem, ki ima tudi svojega kralja, največ zdrave demokracije je pa na Angliškem, ki tudi ni brez kralja. Predsednik Wilson je bil med vojsko diktator, ki je imel vse v svojih rokah, in sicer še več kakor nemški cesar. Tudi v stari rimljanski republiki izbirali so si, kadar je prišla država v nevarnost, diktatorja, ki je dobil moč v roke, tako da je republikanec absolutno vladal. S takimi in enakimi muholovi se torej vprašanje, kaka bo vladna oblika naše Jugoslavije, ne bo dala uspešno rešiti. Pač pa imamo obilo drugih okoliščin, ki nas nehoti pripeljejo do edine pravilne rešitve tega vprašanja. Teh okoliščin je obilo, in prosim vas, da mi posvetite nekaj potrežljivosti, da vam vsaj nekatere navedem.

Dr. P. Pestotnik:

Naše sedanje naloge.

II.

Zakoni in naredbe lahko prepovedujejo zlo, lahko pa tudi ustvarjajo predpogoje za zlo. Prvi zlo omejujejo in zadržujejo, vedno pa so negativni in nimajo trajne vrednosti. Drugi so pozitivni in trajne koristi, če jih prevzema duh prave socialnosti, gospodarske etičnosti in napredka. Od teh pričakujemo mnogo, če bomo imeli v izvršilnih organih oporo in pravi smisel za to namene. — Sola naj izobrazijo, še bolj pa naj vzgaja. Stara mehanična smer brez poznavanja sodobnih vzgojnih potreb naj se umakne novim narodnim in socialnim zahtevam. Soglasje med teoretskim šolskim spoznavanjem in zelo sestavljenim življenjem v udeistvovanju je vzbode prav posebna važna pedagoška dolžnost. — Cerkve so poklicane vzgajati ljudstvo v verskem čustvovanju in etičnem nagnenju brez potvarjanja in brez postranskih primesi in politične navlake. Pomoč v vzgoji na široko odprtem polju je lahko za narod dragocena, toda metoda vzgoje se mora bistveno modernizirati, če hoče učinkovito vplivati in biti gibljiva del v ustroju vzgoje narodnega organizma. Posvečeno utemeljena kot družabna potreba demokracije in socialno pravične države, posvetni smeri človeške duše lahko pristopna in pomiljiva, naj je razlaga o nujnosti in potrebi moralnega ravnanja in življenja. Na otroka še vpliva strahilo z bavlavom. Naš priprosti človek je v svetovni vojni mnogo videl in izkusil, njegov duh je izčiščen in njegova notranost je drugače, bolj svetovno orientirana kot pred vojnimi. Premagal je otroško dobo in domim, da bo vzgoja k dobremu s pomočjo grozot ali radosti v posmehljivi življenju ali s pomočjo ljubezni do perzonificirane nevidne in oddaljene bitnosti kot si jo priprosti človek edino more predstavljati, dosti uspešna. Človeški duh po naravnih psihičnih zakonih prenese nekaj transcendentnosti (nadnaravnosti), v glavnem — in to sem hotel poudariti — na naš se dobra in prava vzgoja v širokih plasteh našega naroda naslanja na racionalistično (umsko) spoznanje dobrega in slabega z ozirom na okolico, družbo, državo. Prepričanost o neobhodni potrebi moralno in etično dobrega v socialnem smislu rodi voljo trajnega notranjega razpoloženja za ravnanje po splošno priznanih etičnih načelih.

Zelo važen činitelj je t. zv. drobno delo pri pravem zadrževanju in odstranitvi etične anarhije v našem ljudstvu. Drobno delo je stvar redno poslujočih kulturnih, telesno in нравno vzgojnih društev. Energija požrtvovalnih in tihih delavcev se v obliki društvenih organizacij svobodno razvija in uveljavlja. To energijo je treba v narodu pospeševati, zbirati in ji dati smoteno smer. Z vstopom ženstva v javno življenje se bodo sile te vrste izdatno pomnožile, ker v našem žensstvu tiči ogromen kapital požrtvovalnosti in ljubezni do dobrega dela za ljudsko

vzgojo. Tu je dobrodošla vsaka še tako skromna sila. Naloga našega danes duševno osvobojenega uradništva, izobraženega ženstva in visokošolskega dijaštva je, da to delo sestavno uredijo in vodijo. Tu je torišče in začetek slehernega javnega delovanja. Vedno in uspešno delovanje v društvi bodi rekrutsko predusposobnost, moralni noviciat za nadaljno pot vsakemu političnemu delavcu.

Nejevolni smo, da moramo življenjske potrebščine drago plačevati, da ljudstvo trpi veliko pomanjkanje. Javnost je opravljeno ogorčena na različne gospodarske centrale organiziranih vojnihi dobičkarjev. To so zunanji vidni znaki etične anarhije v narodnem gospodarstvu. Nevidnih, globokih vzrokov naravnega in duševnega značaja ne vidimo. Kritično jih ne presojamo in ne izvajamo iz tega naravnih posledic s tem, da iščemo protisredstev. Nastalo nezadovoljstvo razmere so v naravi in naložili vzročni zvezi z našo nezadostno нравno in socialno vzgojo, z bestialnostjo sedanjega pokolenja.

Čutil sem potrebo, da pri gradbi nove države in državnih naredb opozorim na potrebo, da obrnemo pogled od zunanjeja prijemljivega sveta v manj vidne, pa mnogo bolj sestavljene sile notranjega sveta. Tu ima študent našega javnega življenja v gospodarskem, prostvetnem in političnem pogledu svoj izvir. Svoj notranji svet moramo očistiti, potem ostane študentica čista, tudi ko stopi na plan. Vrzimo raz sebe vse, kar nas veže na preteklost. Vse naše institucije je zastrupil bacil nemoralne propale države. Vidim pred seboj boljšo in нравnejšo državo, v kateri bo živel v sreči in zadovoljstvu rod jugoslovanski takrat, ko ustvarimo s prepornim delom nov tip etičnejšega človeka. Gradimo tudi znotraj nas Jugoslavijo!

Novi ministri in mirovna delegacija.

Beograd, 23. decembra. (Lj. k. u.) Imenovana sta kot minister brez portfelja Miroslav Rajčević iz Crnogore in kot minister za narodno zdravstvo dr. Uroš Kruli. Delegacija za mirovno konferenco je izvoljena. Načeloval ji bo Nikola Pašić; člani delegacije so: dr. Trumbić, dr. Žolger in poslanik v Parizu Vesnić. Kot svetovaki s pravico glasovanja so njim dodeljeni dr. Smolaka, dr. Rybač in Mato Bošković, bivši srbski poslanik v Londonu.

IVAN HRIBAR POSLANIK V PRAGI.
Beograd, 23. decembra. (Lj. k. u.) Ivan Hribar je imenovan poslanikom kraljevine SHS v Pragi.

ZAKAJ NE PRIDE REGENT TUDI V RIM?

Trst, 22. decembra. (Lj. k. u.) Izjavi princa Aleksandra dopisniku francoske-

vitega zapada, kjer tvorijo moji rojaki v pokrajinah, bogatih na rudokopih, najmočnejši tuji element, kakor jih bodo radi čitali moji rojaki sami, katerih misli se ob tem letnem času še bolj kakor sicer obračajo spominom na rodne svoje kraje...

(Pisec opisuje na to na drobno božične običaje blejskega in vobče slovenskega kmeta, njegove šege in navade, pripoveduje pravilico o »Zlatorogu« ter končno nadaljuje): Zvonjenje, glasno in čisto, prekine to življeno zabavo ter spominja ljudi na veliki dogodek, katerega imajo praznovati baš danes. Drug za drugim vstajajo, da se napotje v cerkev, kjer se ob polnoči daruje slovesna božja služba. Dasi je zima mrzla in poti slabe, ostanejo doma le najmlajši otroci ter stari in starke, ki bodo itak v kratkem gledali iz obličja v obličje gospoda. Nič ne ostane doma za stražo, zakaj nemogoče bi bilo, da bi na božični večer kdo samo mislil na tatvino. Sredi Blejskega jezera, na malem otoku stoji cerkva. Od nekaterih vasi je pot tja, kakaj daljna in težavna. Vodi navkreber in zopet navzdol, skozi gozd, skozi gosto temno sumo. Veje dreves težko nosijo snežno breme. Niti glasu ni čuti. Ali ste kdaj čuli ta molčeči glas gozda? Na planoti, ki nudi obširen razgled, stoji velik križ. Pripovedujejo, da je prišla pred 300 leti pri vpadu Turkov v deželo kopa jezdecov do tu, a dalje ne. Ob bregu jezera stoji na visokem, strmem skalovju grad onih škofov, ki so bili do dobe napoleonskih vojn gospo-

LISTEK.

Manica:

Sveta noč.

Ožarjen zvezd nebeški svod skrivnostno se nocoj blesti, kot zrla na zemljane bi stotisoč angeljskih oči. V zapečku starček dviga se, pozablja pezo težkih let, v objem sladke božične noč objela je vesoljni svet. Božična noč, čarobna noč...

Božična noč, o sveta noč! Nekdaj se je iz stolpnih lin čez dol in breg, čez širni plan častil, proslavljaj tvoj spomin. Zdaj stolpi onemeli so, tihota vlada krog in krog, brez slavlja stopa na zemljo nocoj naš kralj — spasiatelj Bog. Božična noč, otožna noč...

Otožna noč? — Ne, ne, nikdar! Kaj hasnil bi nam glas zvonov, če kot nekdanj trpeli bi pod težo suženjskih okov? Pač lepše kakor bron glas, doni iz src nam spev krasan: Svobodna, domovina, si, svobodni si — Jugoslovani! Božična noč, o srečna noč...

Božič na Kranjskem.

(Spomini na domovino, spisal dr. I. Schwegel, takrat avstrijski konzul v Denverju, Colorado, U. S. A., za božično številko I. 1913 v »Rocky Mountain News« v Denverju.)

Avstrijska provinca Kranjsko je edina slovenska dežela v Alpah, oni veliki verigi gora, ki preprega Evropo od francoske sredozemske obali do balkanskih dežel. Sir Humphrey Davy, znameniti angleški potovalec, si je izbral Kranjsko za svoje bivališče skozi več let in jo označil za najlepšo deželo, ki jo je videl v Evropi. Veličastna, včasih celo strah zbujajoča scenerija švicarskih in tirolskih gora, prehaja tu v mehkejšo in ljubkejšo oblike italijanskih pokrajin. »Zdelo se mi je, kakor da bi bil v še neodkritem paradizu«, piše Amerikanec, Francis E. Clark, v svoji knjigi o »starih domovih novih Amerikancev«, »kajti primeroma le malo turistov je do sedaj prodrlo v to krasno idilo. Mesto Ljubljana, glavno mesto Slovencev, je napravilo name utis posebno prijaznega mesta, kjer bi rad bival na daljšem poletnem dopustu«. V novejšem času pa je prihajalo tujih turistov že toliko, da so kaj kmalu sprejemili sliko dežele in ideje njenega prebivalstva. Canadian Pacific Railway Compagny, ki je leta 1912 vpostavila parobrodno zvezo med Canado in Trstom, je za svoje potnike priredila po-

sebne razgledne vozove, ki so v prometu na progi Dunaj-Trst. Ta proga teče mimo moje domovine, mimo Blejskega jezera. Kadar se vračam domov, težko pogrešam slike iz moje mladosti, one slamatne strehe kmečkih hiš. Opeka in skrilje ter druge novotarje so stopile pod pritiskom napredka in požarnih zavarovalnic na njihova mesta. Ko sem bil zadnjikrat doma, sem opazil, da ima vaški zvon tuj zvok. Pripovedovali so mi, da je počil stari zvon in da so ga morali preliči. Ljudje se zanimajo mnogo bolj kot nekdanj za politiko in vsled tega tudi bolj uspevajo gostilne. Mislim si pač, da mora biti tako, a bojim se, da to ni ona domovina, ki sem jo poznal in ljubil v svoji mladosti in ki bo kmalu obstojala samo še v mojih spominih. Tej domovini posvečam te moje vrstice.

Ljudstvo, ki prebiva na Kranjskem ter v sosednih deželah Stajerske, Koroške in Primorske, spada k slovenskemu deblu velikega slovanskega plemena ki tvori s Hrvti, Srbi in Bolgari od Alp do Carigrada solidno skupino Jugoslovancev, od katerih prebiva polovica pod Avstro-Ogrsko, druga polovica pa tvori samostojne kraljevine Srbov, Crnogorcev in Bolgarov, zmagovalcev v zadnji balkanski vojni. Reka Sava, ki izvira v gorejskih gorah, drži v svojem teku vsa ta plemena. Od njenih bregovih se čujejo melanholične pesmi našega vedno trpečega, a tudi vedno upajočega ljudstva. Po Hrvaški, mimo belega mesta Beograda, ob bolgarski meji,

se pretakajo njene vode ter se izlivajo v Crno morje, k narodom Rusije, katerih plemensko in jezikovno sorodnost z nami tudi tisoči in tisoči let ločitve niso mogli izbrisati. Kaka razlika od Severne Amerike, kamor se naše slovensko ljudstvo, ki šteje poldrugi milijon duš, vedno številneje izseljuje, tako da že danes živi v Ameriki izmed 15 eden Slovenec, in kjer se to ljudstvo tako hitro asimilira, da z novim jezikom izgubi že druga generacija popolnoma zavest svojega pokolenja, da utonejo vsi fizični in narodni znaki v morju Amerikanstva. Jaz sam imam sorodnike v lepih državah Washington in Minnesota, kjer se naši ljudje naseljujejo po večini kot farmerji, drugi žive po naselbinah, ki štejejo 10.000 in več ljudi, v Illinoisu, Chinu, Pennsilvaniji, Montani in v velikem številu tudi tu v Coloradu, kjer v mestu Pueblo samim prebiva nad 3000 Slovencev. F. E. Clark meni, da ni pretirano, če se trdi, da bo pred koncem tega stoletja v Združenih državah severoameriških naseljenih večina teh krepkih in vstrajnih sinov slovenske grude. V njihovo karakterizacijo riše ameriškim čitateljem zgodbo o vstoličenju knezov na Gospodstvem polju, ki še vedno živi v živem spominu nas vseh. S polnim pravom upajo Američani, da bo ljudstvo s tako preteklostjo tudi v svoji novi domovini v čast in blagor in upati hočem, da bodo moje današnje opazke o slovenskem narodu ravno tako dobrodošle ameriškim bralcem v državah skalo-

ga lista »Petit Parisien«, da je njegov program organizirati enotno državo na podlagi absolutne enakopravnosti, in nato odpraviti v Pariz, da se zahvali Francoski za njeno radodarno pomoč Srbiji, in tudi v London, da izrazi hvaležnost srbskega naroda napram Veliki Britaniji, dostavlja rimska »Tribuna«: Aleksander Srbski namerava v nekaj dneh odpraviti v London in Pariz. Prav dobro. Toda zakaj ne v Rim? Morda, ker Italija in njene ladje niso umikajoči se srbski vojski in strahoviti zimskih mesecev leta 1915/1916 nudi vse pomoči in vse opore, ki je je potrebovalo junaško vojaštvo in nesrečno prebivalstvo? Toda mi ne želimo, da bi se nam hodil srbski princ zahvaljevat, kajti kar smo storili, smo storili v čutu najgloblje človekoljubnosti in trdne vzajemnosti napram slavnemu zavezniškemu narodu. Njegov prihod pa bi nam v resnici ne bil ne ljub, ker smo prepričani, da bi razpravljal o naravnosti z njim, našli podlago simpatičnega dogovora, skupnega sporazuma, vzajemnih privolitev v vprašanje glede na vzhodno jadransko obalo.

Državna zastava in grb.

Belgrad, 23. decembra. (Lj. k. u.) V ministrskem svetu je bilo sklenjeno, da se bodo odšli poslaništva in konzulati nazivati uradno: poslaništva in konzulati države Srbov, Hrvatov in Slovencev. Nadalje je sklenil ministrski svet, da se določi kot državna zastava kraljevine SHS trobojnica s horizontalno razvrščenimi barvami, in sicer tako, da bo zgoraj modra, v sredi bela in spodaj rdeča. Državni grb bo bel dvoglavi orol z naprsnim ščitom, razdeljen na dve polji. Gorenje, večje je zopet razdeljeno na dve polji. Na desnem belem je rdeči križ s štirimi S (srbski grb). Leva polovica ima šahovsko ploščo belordeča barva, razdeljena na 20 štrikotnikov (hrvatski grb). Dolenje polje kaže grb stare Ilirije (Slovenije), namreč na modrem polju bel polumesec, obrnjen proti gori, in med njegovima krajema belo peterozarno zvezdo. Prej omenjena zastava označuje državnost in se naj izobeša na vseh državnih in deželnih poslopih ter na vojni in trgovskih ladjah. Razen te zastave je dovoljeno uporabljati tudi druge narodne zastave. Ministrski svet je nadalje sklenil, da se na vsem ozemlju kraljevine SHS proglasi ravnopravnost latinice in cirilice ter da se vse meščanske in ustavne pravice kraljevine Srbije razširijo tudi na vse drugo ozemlje Jugoslavije. Vse te sklene ministrskega sveta mora odobriti državni svet.

Srbska narodna skupščina.

Belgrad, 23. decembra. (Lj. k. u.) Jutri se sestane prvič po osvojitvi Srbije srbska narodna skupščina. V Belgradu se nahaja sedaj že toliko poslancev, da bo mogla skupščina zborovati in sklepati. Zasedenje je proračuneno samo na nekoliko dni. Prva seja bo manifestacija za narodno in državno ujedinjenje. Predsedoval bo predsednik Jovanović. Narodna skupščina bo sprejela znani sklep Narodnega veča z dne 24. novembra kakor tudi adres delegatov Narodnega veča na prestolonaslednika Aleksandra in regentov odgovor. Seje narodne skupščine bodo v privatnih prostorih. Na zadnji seji bo predala skupščina svojo oblast državnemu veču in se nato razšla.

Železniški promet v Srbiji.

Belgrad, 23. decembra. (Lj. k. u.) Vojni tiskovni urad poroča, da napreduje obnova srbskih železnik kar najhitreje. Pričakovati je, da se prične že prve tedne prihodnjega leta promet na glavnih progah.

Pravoslavna cerkev.

Belgrad, 23. decembra. (Lj. k. u.) Administrator karlovačke patrijarhie episkop Miron je sklical seje svetega sinoda, ki naj proglasi ujedinjenje srbske pravoslavne cerkve v bivši monarhiji s cerkvijo bivše kraljevine Srbije. Seje se bo udeležili tudi dalmatinsko - istrski pravoslavni škof Dimitrije Branković, ki bo oznanil združitev svoje škofije s srbsko cerkvijo. Ker je proklamirala edinstvo že tudi pravoslavna cerkev v Bosni in Hercegovini, bo s tem ujedinjenje dovršeno in se bo v najkrajšem času sestala konferenca vseh jugoslovanskih pravoslavskih škofov, da določi končno organizacijo pravoslavne cerkve v Jugoslaviji.

Niti ena ped slov. zemlje.

Belgrad, 23. decembra. (Lj. k. u.) Prestolonaslednik Aleksander je sprejel v posebni avdienci zastopnika Trsta dr. Ivana Marijo Coka. Dr. Cok mu je sporočil pozdrave tržaških Slovencev. Prestolonaslednik Aleksander je z velikim veseljem sprejel pozdrav in z zanimanjem sledil informacijam. Avdienca je trajala pet četrt ur. Zastopnik tržaških Slovencev je poročal o

dari te okolice. Veliko čiščenje, ki je sledilo tem vojam po Evropi, je spreminilo tudi politične razmere na Kranjskem in dežela se je po kratkem francoskem gospodstvu zopet združila z Avstrijo. Vpliv tega gospodstva nekdanjih škofov se vidi še danes v nebroju malih cerkva, ki so postavljene tudi, kjer ni vasi v bližini na vrhovih gora in holmov. Nekatere so bile zidane v izpolnitve zaobljub iz težkih časov, druge zopet so služile za pokopališče plemenitih rodbinam. Mnogo teh cerkva počasi propada, ker se v njih samo enkrat v letu opravlja slovesna služba božja in ker se ljudstvo poslužuje le večjih farin cerkva.

Ob tem zimskem času je jezero pokrito z debelo ledeno plastjo, tako da je ljudje lahko prekorajajo peš. Maša je zelo slovesna in dolga. Spominjam se, da sem kot otrok čestokrat čutil potrebo, da zaspij ali omagam, da me ni bodril vedno oče rekoč: »To ni noč spanja, molitev je boljše nego spanje.« Slovesno petje se dviga iz nešteto grl proti nebu iz male cerkvice, na katerem mestu je stal pred 1000 leti paganski tempelj. Z oddaljenih vrhov željno pogledujejo samotni drvarji in oglarji iz svojih gozdnih koč proti odsevu na otoku, kakor so gledali pastirski zvezdo nad Betlehemom. Jutri je že, ko se pomikajo v dolgi vrsti ljudje po gladkem jezerskem ledu proti svojim domovom.

razmerah v Trstu. Prestolonaslednik je sporočil po dr. Coku tržaškim Slovencev svoj kraljevi bratski pozdrav in izjavil, da Srbija ne bo dopustila, da izgubimo le eno ped slovenske zemlje.

Regentovo potovanje v Pariz.

Belgrad, 23. decembra. (Lj. k. u.) Prestolonaslednik Aleksander odpotuje dne 25. t. m. z vojaškim spremstvom v Pariz. Do Dubrovnika ga spremlja minister za notranje stvari Svetozar Pribičević in finančni minister dr. Momčilo Ninčić. Dr. Ninčić bo spremljal prestolonaslednika do Pariza.

Ureditev agrarnega vprašanja.

Belgrad, 23. decembra. (Lj. k. u.) V včerašnjem ministrskem svetu je bil izvoljen odbor za ureditev agrarnega vprašanja. V odbor so izvoljeni dr. Petričić, dr. Spaho, dr. Krulj in Vitimir Korač.

Belgrad, 22. decembra. (Lj. k. u.) Danes ob štirih popoldne so odpotovali delegati osrednjega odbora Narodnega veča s posebnim parobrodom v Zemun kjer bodo prenočili. V ponedeljek zjutraj odidejo z Zagreb, kamor dosejajo ob štirih popoldne. V Belgradu so ostali delegati Svetozar Pribičević, dr. Josko Smolaka in dr. Janko Simrak.

Na zasedenem ozemlju.

Italijani vabijo Slovence.

V Trstu je bil nabit 12. t. m. sledeči plakat:

V Trstu, 22. dec.

Slovenici! Danes vladajo novi zakoni pravičnosti in svobode. Avstrijske vlade ni več, ki vas je zapeljevala dolgo vrsto let in izgrajevala narod proti narodu v svrhu svojega samoderstva. Zmagovita Italija je danes napravila konec temu boju in sovražstvu. Zato je treba, da zavladajo mir in složnost med narodi. To vam prinaša Italija.

Italijanski in slovenski jezik nista več sovražnika, nista več nahujskana od Nemcev, ki so izkoriščali ta boj v svoje namene. Lahko je njima danes deliti delo in dobiček.

Italija spada danes k trem evropskim velevalstvom, ker je bogata po svoji svetovni trgovini, po svojem zelo razvitem poljedelstvu in po svoji veliki kulturi.

Samo obrtna in trgovska velevalst kakor Italija vam zamore zagotoviti blagostanje, katerega ste zelo potrebni. Samo tako se more razviti v bodoče vaša živinoreja, vaše poljedelstvo, katerega sadovi so vir blagostanja. ako najdemo trga v velikih italijanskih mestih.

Vsakomur so proste v bodoče pomorske ceste, da je mogoče onstran morja razviti svoje trgovine.

Slovenici!

Italija, velika država svobode, vam da iste državljanske pravice, kakor vsem drugim svojim državljanom, vam da šole v vašem jeziku, več kakor vam jih je dala Avstrija. Vaša vera je spoštovana, saj je katoliška vera, vera cele Italije.

Italijansko kraljestvo, veliki italijanski narod, ki je sam uničil gospodstvo Avstrije, vas bo ščitil z vsemi svojimi močmi. Italija se ni vojskovala in ni zmagovala samo za svobodo svojega naroda, temveč vseh od Avstrije tlačnih narodov.

Preteklo je skoro stoletje, odkar se bori Italija za to svobodo. V dokaz vam je zgodovina. Slovence, bodite unverjeni, da mogočina in zmagovita Italija skrbi za vse svoje državljane kateresibodi narodnosti v svojih novih mejah.

Slovensko prebivalstvo simpatizira z Italijani?

Trst, 22. decembra. (Lj. k. u.) Italijanski listi razširjajo pod naslovom: »Kako si zna italijanski vojak pridobivati simpatije Slovanov« — sledečo brzojavko iz Londona: Poročevalec lista »Times« je v vozil v avtomobilu po slovenskih krajih severno Trsta. Pripoveduje, da so ga prebivalci obhajali z vprašanji: Bomo Jugoslovani ali Italijani? Je li mar res, da se radi jugoslovanskega vprašanja še ne more reči, da je vojna končana? Po vseh krajih pa pripoznavajo prebivalstvo, da se je položaj po prihodu Italijanov znatno izboljšal, in nekateri izražajo, da jih ne skrbi bodoča usoda, če bodo Italijani tudi pozneje tako ravnali kakor doslej. Po vsem jugoslovanskem ozemlju, zasedenem po Italijanih, je dopisnik mogel konstatirati, da se italijanskemu častništvu in vojaštvu posrečilo povsod pridobiti si simpatije prebivalstva in da so vzbudivši nasprotja

Solnce se že dviga izza gora ter osvetljuje s svojimi žarki, ki ne vsebujejo nobene gorkote, vrhove velikih Karavank. V nepremičnem miru so zrl ti velikani na mnogo generacij, ki so častile boga na najrazličnejše načine in stali bodo še, ko bodo novi rodovi od novih oltarjih poveljevali bogu. Ljudstvo se je že zdavnaj vrnilo domov, to da zvonček cerkvice na otoku je še vedno slišati. Tradicija pripoveduje, da se onemu, ki potegne za vrvi in pozvonji, izpolni njegova istočasna želja. Bivši avstrijski cesar Franc Josip I. je v letu 1889, obiskal Bled in otok ter se mu je takrat tudi predlagalo, naj pozvonji, vsaj ima vendar tudi kakor željo. Po dnevi in ponoči se čuje ta zvonček daleč na okrog in zdi se ti, da nikdar ne počiva, kakor tudi želje ne počivajo nikdar. Mene je spremljal ta glas po celem svetu, menil sem, da ga slišim v brezkonnih gozdovih Ontarija, kakor tudi v bučanju morja ob južnoafriški obali. Morda bo tudi marsikateri moj rojak trpel in zmružujoč v rudarskih taboriščih Ludlow ali Starkwilla prisluškval, kadar nad njim buči coloradski snežni vihar. Kakor naša vest, tako se oglašajo zvonček iz naše domovine, včasih glasneje, drugič zopet tišje, toliko časa, da nas z vedno močnejšim in močnejšim glasom nekega dne spremi v domovino, v našo večno domovino.

le v redkih slučajih, ako so se ravnali po navodilih in predsojlih, sugeriranih od drugih oseb ter ne po svojem čutu.

ITALIJANSKA PROPAGANDA.

»Corriere della Sera« poroča, da so ustanovili Italijani v Trstu poseben propagandni urad proti Jugoslaviji ter ga z veliko slovesnostjo otvorili. Podoben propagandni urad je ustanovljen tudi na Reki.

FRIES-SKENE ZA ITALIJO IN PROTI JUGOSLOVANOM.

»Corriere della Sera« z dne 17. t. m. priobčuje interview Arnalde Fraccarolli z bivšim tržaškim namestnikom in propagatorjem nemstva Fries-Skene. Fries-Skene izjavlja, da je bil vedno prijatelj Italijanov in Italije in prosi Fraccarolli-a, naj izroči njegove pozdrave Italiji. Naglašja, da mora ne-le Trst, ampak vse slovensko ozemlje Trsta pripadati Italiji in se norčuje iz jugoslovanskih zahtev po Trstu in Primorju. Povdarja, da bo med Italijani in Nemci vladalo vedno prijateljstvo, ker imajo glede Primorja skupne interese. Upa, da bo Italija povzdignila Trst v velik, svetovni trgovski emporij. Da se še bolj prikupe Italijanom, napada princa Hohenzolerna, za katerim — pravi, da je prevzel slabo dedščino. — Prepričani smo, da ne bodo vse simpatije političnega žonglerja in velegermana Fries-Skene-ja italijanskim aspiracijam na naše slovensko ozemlje, ničesar pomagale.

INTERNIRANI SLOVENCI V KORMINU POZDRAVLJAJO WILSONA.

Iz Kormina došli potniki, ki so bili internirani v Korminu, pripovedujejo: Stlačili so nas v tesne prostore brez oken, pod glavo smo imeli le nekaj gnile slame, za odelo nam je služil le star vojaški plašč. Vode nismo imeli niti za to, da bi se mogli umiti. Po preteku desetih dni so nas spustili, obdržali so le voditelje goriske inteligence, 27 po številu, med temi dr. Podgornik, dr. Svetka, Damira Fajgelja, sodnika Koršiča, podpolkovnika Rois i. dr. Godi se jim skrajno slabo, zlasti je tudi nevarnost, da vsi radi slabih prostorov in slabe prehrane obole. 70 drugih Slovencev, med temi učitelja Koršiča ter ravnatelja kreditne banke Kačiča, so Italijani vrstili v delavski oddetek. Z vsemi ravno tako kakor z italijanskimi vojniki, izpostavljeni so psovanju in grdemu ravnanju italijanskih častnikov in italijanske soldateske. Internirani Slovenci so odposlali predsedniku Wilsonu pozdrav in ga prosijo, naj se zavzame pri italijanski vladi za internirane Slovence, posebno za one, ki so pridržani delavskemu oddelku.

POTOVALNE DOLGOBE PO ZASEDENEM OZEMLJU.

Trst, 22. decembra. (Lj. k. u.) Italijanska vojaška oblast je nekoliko olajšala dolžobe za potovanje po zasejenem ozemlju in odredila sledeče izpovedbe: 1. Vse osebe, ki prebivajo ali so pristojne v deželno glavarstvo tržaško ali istrsko in v sodne okraje sežanski, komenski, ajdovski, gradiščanski, trškiški, červinjski, postojnski, ilirsko-bistriški, senožski, vipavski, logaški in druge kraje zasedene po četah tretje armade, smejo svobodno potovati po železnici, morju in navadnih potih s kakršnikoli prevoznimi sredstvi, samo ne z avtomobili, če imajo izkaznico s fotografijo; prehodnico za tuzemstvo (passaporto per l' interno), ali tudi izkazila bivše vlade, dokler se ne nadomestijo z drugimi. Ostanje pa v veljavi, da je treba prositi dovoljenja za začasno gibanje ob prihodu v namenjeni kraj, če se namerava prenočiti, in sicer: če se pride po železnici, pri postojnem poveljstvu; če se pride s parnikom, pri vojaškem pristaniškem poveljstvu; če se pride po navadni poti, pri štacijskem (Comando di Presidio); etapnem in karabinjerskem poveljstvu. 2. Vsi tisti, ki se jim je treba voziti z avtomobili, ki nameravajo potovati preko stare meje kraljestva, po suhem ali po morju, kakor tudi oni, ki žele potovati v Pulj ali Reko, morajo vložiti primerno prošnjo na poveljništvo kraljevih karabinjerjev tretje armade, oddelek za potne liste, da dobe potni list (salvacondotto) ali posebno dovoljenje (permesso speciale) kakor naj pač velja za več ali manj kot 15 dni. 3. Za potovanje v ozemlje deželnega glavarstva goriskega, ki ne spada v področje tretje armade (mesto Gorica in soška dolina) izdajajo vsa karabinjerska poveljništva, katerim poveljuje častnik, posebna dovoljenja za dobo ne nad 15 dni.

Narodni praznik na zasedenem ozemlju.

Trst, 22. decembra. (Ljub. kor. urad.) Stroge prepovedi vseh shodov ter izvešanja narodnih zastav in kokard so onemogočile, da bi se bil v Trstu in v bližnjih deželah slavil jugoslovanski narodni praznik javno in na način, kakor bi bili to želeli tržaški in primorski Jugoslovani. Slavlje tega za Slovence tako pomembnega narodnega praznika se je vršilo natihoma, pa zato iskreneje v obiteljskih in zasebnih krogih. Ta narodni praznik, ki se je družod po svobodnih jugoslovanskih krajih slavil tako navdušeno, je v tržaških in primorskih Jugoslovanih zopet in nanovo, še bolj goreče zbudil iskreno nado na skorajšnje njih narodno osvobodjenje in jih še bolj obdrl k nadaljnjemu vztrajnemu delovanju za narod.

Kier žari čast italijanske kulture ...

Trst, 22. decembra. (Ljub. kor. urad.) V Jaknu je bil zadnje dni velik sestanek političnih, upravnih in trgovinskih zastopnikov dežel in mest na obeh obalah Adrije. Ob udeležbi Italijanov iz Istre, Reke, Dalmacije in drugih se sprejeli resolucijo, ki jo italijanski listi opevajo kakor »jakninski pakt«, kakor izraz najčistejšega italijanskega duha in ki se v glavnem glasi: »Gori imenovani zastopniki Dalmacije in Juljske Benečije naglašajo pravico Italije do absolutnega gospodarstva nad jadranskim mor-

jem, ki je pravi temelj njene velikosti, varnosti in procvita; smatra za večno pravico Italije, ohraniti nekršeno narodno edinstvenost od Istre z Reko do Kvarnerskih otokov, s Krkom in Dehom do Dalmacije preko Splita do prirodnih mej, na vsaki točki, kjer žari čast italijanske kulture; pozivlje vlado, naj poskrbi za modro in močno politiko, edino vredno zmagovite države, da ne bo več Italijanov pod tujim jarmom prisiljenih, prosjati za svobodo izraža prepiranje, da bo vlada znala odločno in energično izvesti pogoje premirja in upa, da bo država odločno podpirala one Italijane, ki se v Dalmaciji in Istri še bore za svojo svobodo.«

Italijanska nasilstva.

Trst, 22. decembra. (Ljub. kor. urad.) S Krasa, iz Vipavske in iz Istre se ponavljajo vesti o nasilnem, brezobzirnem postopanju Italijanskih čet in poveljstev, posebno v narodnem oziru. Po Krasu in po krajih blizu Notranjske ter po severni Istri, na Bujsčini silijo štacijski poveljniki duhovnike, da bi pridigovali italijansko in to v krajih, kjer ni še nikdar prebival niti en Italijan. Na družbeni Soli v Bujsčini je dobil učitelj ukaz, da mora poučevati v italijanskem jeziku. Po več krajih na Krasu, kjer se ni nikdar govorilo italijansko, zahtevajo vojaški poveljniki, da bi poučevali v italijanskem jeziku ali vsaj uvedli pouk italijanske. Učencem, ki bi se udeleževali italijanske pouka, obetajo, da jim bodo dajali hrano zastoj.

Bakar, 22. decembra. (Ljub. kor. urad.) Na Reko so dospeli zastopniki švicarskega časopisa. Po enodnevnem obisku so se vkrcali na italijansko torpedovko in se odpeljali v Zader.

Bakar, 22. decembra. (Ljub. kor. urad.) Iz Pulja se poroča, da bodo Italijani nasečili tamkaj nekoliko sto italijanskih družin z več nego tisoč dušami, ki bodo predstavljale italijanstvo Pulja. Tako mislijo Italijani, da si bodo osvojili Pulj na temelju Wilsonovih načel.

Bakar, 22. decembra. (Ljub. kor. urad.) Italijani na Reki popisujejo prebivalstvo. Pri svojem delu izražajo strah in nevednost najhujših slojev naroda, obenem pa se v svoje namene poslužujejo tudi aprovizacije.

Bakar, 22. decembra. (Ljub. kor. urad.) Sročil je dospelo semkaj 1200 grških vojakov. Italijanske oblasti pa jih ne puste na Reko.

Zader, 23. decembra. (Lj. k. u.) Italijanski teror v mestu in okolici narašča od dne do dne. Hrvati si ne upajo po ulicah več glasno govoriti, ker vsaka hrvaška beseda je za laško mladino povod za insulte.

Reka in Trst.

Trst, 22. decembra. (Lj. k. u.) Italijanski minister za mornarico Del Buono je izjavil v pogovoru s sodnikom milanskega »Popolo d'Italia« glede na Reko: »Za Reko se Italija ne dvomno jako zanima. Pred vsem obstoji sentimentalno in nacionalno vprašanje, ki se poraja iz velike italijanske večine njenega prebivalstva. Potem je vojaško vprašanje, ker bi Reka mogla biti velika nevarnost za svobodo v Adriji. Naposled je važno trgovsko vprašanje: Reka, ki ne bi bila italijanska, bi pomenila veliko pretnjo za trgovino Trsta, ki bi vsled reške konkurence izgubila veliko vrednosti. Prometno smer bi se lahko umetnim potom prevedla proti Reki in Trst bi doživel, da bi izginila ali vsaj se zelo zmanjšala njegova trgovinska pozicija prvega reda, ki mora biti zaimenčana obenem z reško. Ob sklepu političnih izjavanih admiralo- vili je izrazil sodnik lista »Popolo d'Italia« bojazen, da bi utegnila okupacija Trsta značiti gospodarsko škodo za to mesto.

Ital. civilna oblast na Kranjskem.

Trst, 22. decembra. (Lj. k. u.) Generalno tainištvo za civilne stvari vrhovnega armadnega poveljništva je odredilo: 1. Deli političnega okraja beljaškega (Koroškega), kranjskega, logaškega in radovljskega, ki spadajo v demarkacijsko črto, so pridržani — izvzemši občine navedene pod številko 2 te odredbe, — civilnemu komisarjatu v Tolminu. 2. Za politični okraj postojnski in za občino Rakel (v logaškem političnem okraju) je določen civilni komisar s sedežem v Postojni.

Pasivno resistenca italijanskih poštarjev.

Trst, 22. decembra. (Ljub. kor. urad.) Glasom poročil italijanskih listov zadnjih dni, se je razvil v Italiji močno gibanje poštinih, brzojavnih in telefonskih državnih uradnikov za zboljšanje gnetnega položaja in za skrajšanje delavskega urnika. Ker vlada noče zadostiti njih zahtevam, so uvedli po vsem kraljestvu nekako pasivno resistenco s tem, da noče noben uradnik delati nad uro. Po predpisih imajo ti uradniki namreč sedemurno službo, delajo pa vsled pomanjkanja primerne oseboja povprečno po 12, celo po 14 in več ur na dan. Za take nadure dobivajo posebne premije, ki se plačujejo po številu odpravljenih pism in brzojav. Vzlic temu napornemu delu dobivajo uradniki le nizko plačo. So nižji uradniki, ki s vsemi nadurami zaslužijo na mesec komaj 136 do 150 lir, po 20 in 25letni službi dosežejo komaj plačo 200 do 300 lir na mesec. Zato zahtevajo uradniki zvišanje svojih prejemkov obenem z odpravo nadur. Vseled pasivne resistence uradnikov na poštinih in brzojavnih uradih jako trpi pravica odprava pisma in brzojav. V Benetkah n. pr. odhaja zadnje dni zelo malo pošiljatev in kupi neodpravljenih pism rastejo od dne do dne. V Boloniji je že pred par dnevi ležalo 200 v nedopisanih pism. Navzlic vsem pozivom vlade in vladnih časopisov, ki apelirajo na patriotizem uradnikov in jim očitajo, da so si izbrali zelo neugoden čas za svoje gibanje, se množijo sklepi poštinih in brzojavnih uradnikov raznih mest. Uradniki naglašajo, da nočejo opravljati nadur in da so pripravljeni, upreti se eventualnim represalijam.

★

Trst, 22. decembra. (Ljub. kor. urad.) Italijanski nacionalni krogi pripravljajo za pomlad 1919 veliko nacionalno razstavo v Trstu.

Zeneva, 22. decembra. (Lj. k. u.) Pri obisku italijanskega kralja je predsednik Polnecare v pozdravnem nagovoru omenil tudi tržaški živel in istrsko obal in rekel: Narod, stesnjen proti svoji volji v politične konstrukcije, ki niso bile njihovo delo, odpirajo vrata svojim temnicam in dajejo moč aspiracijam, ki so jih vso dobo zatajevali in sledilo svojim prirodnim zvezam in svojim tradicijam.

Iz Ceho-slovaške.

MASARYKOVA POSLANICA.

Praga, 22. decembra. (Ljub. kor. urad.) Ceho - slovaški koresp. urad poroča: Italija nam je bila vedno prijazna. Ustvarili smo tam močno armado. Z Italijo smo sklenili prvo pogodbo. Italija nas je pripoznala. Pripoznala so nas Anglija, Zedinjene države, Japonska, Srbija, Belgija in Grška. Ne vem, komu naj se najprvo zahvalim. Naravno je, da je pripoznanje po Angliji in Zedinjenih državah naš položaj zelo ojačilo. Zedinjene države so nam ponudile svoja bogastva. Imam tudi obljube za bodočnost. (Odobranje, klici: Živio Wilson!) Predsednik Wilson je sprejel naše probleme z veliko pozornostjo. Svoja čustva za zavezniške moremo izraziti z besedami našega ministrskega predsednika, ki je v prvem radiotelegramu, ko je bila vpostavljen zveza med Parizom in Prago, zahvalil zaveznikom in jim obljubil zvestobo. (Odobranje.) Naša republika ostane zavezniškom za vedno zvesta. — Pravi namen vojne in mira je reorganizacija vse Evrope in sploh rešitev vzhodnega problema. Nemški prišlek proti vzhodu je naperjen proti našim malim narodom od Finske do Grške. Teč malih narodov je 18. Imperijalistični položaj različnih Napoleonov so se izjalovili. Sedaj začenja pozitivna naloga organizacije vse Evrope in globovita sploh. Naš narod hoče s polno zavestjo sodelovati pri ureditvi te velike naloge. Naredili bomo pošten poskus, če Bismark je izjavil: »Kdor obvlada Češko, obvlada Evropo.« Oznaki je s tem poseben položaj našega naroda na svetu. Današnja zmagaja je omogočila razviti narodne zmoglosti. Naša zmagaja je tudi zmagaja malih narodov, ki sta jih Nemčija in Avstro - Ogrska ogrožali. V inozemstvu sem sklenil z vsemi temi narodi, s Poljaki, Ukrajinci, Jugoslovani, Rumuni, Leti, Finci, Livenci prijateljske zveze. V Ameriki sem poizkušal osnovati unijo srednjeevropskih narodov. Za to unijo se je priglasilo 12 narodov. Za ta poizkus se je Amerika zelo zanimala. Predsednik Wilson sam je podpiral to idejo. — Našo prvo nalogo morem samo kratko očrtati. S sosednjimi in bližnjimi narodi hočemo živeti v kar najintimnejši zvezi. Sosedstvo nam kaže pot k prijateljstvu s Poljaki. Pogajali smo se mnogo z voditelji Poljske. Pogajali smo se tudi z federacijo in prišli do sklepa, da bo v bodočnosti vsak narod imel mnogo konstruktivnega dela in da se reditga ne sme za sedaj komplicirati naloge. Poizkušali pa bomo, da dosežemo gospodarsko in vojaško zvezo, seveda samo v smislu obrambe. Posvetovali smo se tudi o poljskem vprašanju v Sleziji. Mi se bomo lahko sporazumeli. Med drugimi velikimi problemi je to mala naloga. V interesu obeh narodov je, da sta kar najmočnejša. Kajpada moramo reči, da je način, kakor hočejo nekateri osvojiti naša ozemlja, nedopusten. (Odobranje.) Najprvo moramo našo državo zediniti, potem šele bomo popravili meje. Ko bodo Poljaki imeli svojo državo, se bo pogajala država z državo. Z Rumuni smo v Rusiji skupno delovali. Sklenili smo prijateljstvo. (Odobranje.) Bil sem sam v Rumuniji in sem se s kraljem in z rumunsko vlado pogajal. Ogrski Rusini so nas pooblastili, da jih zastopamo v Ameriki. Predlagali so nam, da bi bili avtonomni del naše države. Isto so nam predlagali takozvani karpatski Rusini. Nismo imeli pravice, da bi dokončali pogajanja o tem. Obljubili pa smo, da privolimo v to zvezo. Po poročilih, ki smo jih dobili, ne moremo domniti, da bo rusinski narod odobral ta predlog. (Odobranje.) Pričakujemo, da se bodo Rumuni in Jugoslovani sporazumeli glede Banata. Ni mi treba omenjati, da je naša razmerje z Jugoslovani kar najpripravlnejše in narekovano po skupnih bojih. Sosedstvo z Rumuni nam zaimači neposredno občevarje. Naši in jugoslovanski politični krogi so docela preverjeni o nujnosti neposrednega zemljepisnega zedinjenja. (Odobranje.) Avstrijski Nemci zahtevajo dotično ozemlje. Opozorili pa so nas celo Madžari, da prghivajo na tem ozemlju Hrvati in Slovenci. Vseka-kor nimamo z Rumuni in Jugoslovani nobenih teritorialnih spornih vprašanj in radi tega se moramo zediniti o intimnih odnošajih. Kadar se bo spor med Italijo in Jugoslavijo poravnal, in upati je, da se poravnava, bo stopilo mesto pangermanizma srednje Evrope medsebojno približanje držav ob Baltskega morja do Adrije. To bo mogoče braniti proti Nemčiji, dokler se ne odreče svojem nagonu po osvajanju. Obenem bo zaščita Rusiji, ki bi bila na ta način ločena od Nemčije. Potrebujemo močno in na federativni podlagi zedinjeno Rusijo, potrebuje je vsa Evropa. Rusija živi v težki krizi in jaz dvomim o tem, da bi si mogli Rusi pomagati brez pomoči zaveznikov. Kar se tiče Nemcev naših dežel, je naš program že davno znan. Ozemlja, kjer prebivajo Nemci, je naše ozemlje in ostane tudi naše. Zgradili smo si državo, vzdržali smo jo in sedaj jo moramo zgraditi nanovo. Želim, da bi Nemci pri tem sodelovali. To bi bila pametnejša politika, kakor dvomljiva stremjenja sedanje politike. (Odobranje.) Pripoznam, da so Nemci v zelo težkem položaju. Pridružili so se žaltob in preradi pangermanskem osvajanju zoper Čeha. Niso spoznali svetovnega položaja. Bili so omamljeni po navidezni začetni uspehi. Naši Nemci so postali žrtve nepravice avstrijske in kratkovidnih Habsburžanov. Umemo je, da jim je to razočaranje neljubno. Boli jih, da smo imeli in da imamo prav. Ponavljam: Zgradili smo svojo državo in s tem je določen državnopravni položaj naših Nemcev, ki so izprva prišli kot kolonisti in emigranti v našo deželo. Imamo pravico do našega bogastva. Naše ozemlje nam je potrebno za našo industrijo. Nočemo in ne smemo žrtvovati češke manjšine v takozvanih nemških krajih. (Burno odobranje.) Preverjeni smo, da silijo gospodarske koristi Nemce k nam. Od njih je odvisno, da zavzamejo nam prav stališče. Masaryk je nato omenil, da so Nemci in Čehi leta 1861. naprosili skupnega cesarja, naj se ne krovači za češkega kralja. Želim, naj se Nemci kar najhitreje zedinijo z nami. Pripoznam, da nam je zelo teško pozabiti, da so Nemci in avstrijski Nemci sodelovali pri nečloveškem trinoštvu avstrijske in madžarske soldateske, ne da bi protestirali. Ni nam lahko pozabiti, da so naši Nemci največ sodelovali pri pangermanizmu: vendar jih na srečnemu, ako bodo hoteli sodelovati. Masaryk je nadaljeval: »Naše razmerje z avstrijskimi Nemci je določeno ne samo po tridu vojne, marveč tudi po našem narodnem programu. Zedinili smo se z Avstrijo

in Ogrski in ustvarili Avstro - Ogrsko. Bili smo biser Avstrije in dokazali smo, da smo tudi z Nemci živeli v prijateljstvu. Toda Habsburžani so nas zato slabo plačali. Vojna je dokazala, da so se morale težje nemške in madžarske politike izjaviti. Dualizem s nesposobnostjo in zlobnostjo Habsburžanov je bil komplot napreren v prvi vrsti proti nam. Avstrija in Ogrska sta postali očitni organi terorja manjšine nad večino. Nemci so izkusili sami, da so bili Habsburžani njih gospodarji. Nikakor ni moja naloga, da bi avstrijskim Nemcem dal nasvete, vendar pa je umevno, da je zveza naših dežel z Avstrijo ohranila marsikake odnose, zlasti trgovskega značaja. Ako bodo avstrijski Nemci opustili svoje pangermanske načrte in se bodo proti nam vedli lojalno in se ne bodo vmešavali v naše stvari, bodo z njimi možni dobri odnosi. (Prijetje.) Mislim, da je tako mogoče rešiti zlasti težki problem dunajskega mesta. Nemci morajo upoštevati veliko češko manjšino na Dunaju. (Burno odobravanje.) Ose razmerje z Nemčijo se bo razvilo po oni politiki, po kateri se bo Nemčija ravnila proti nam. Mi se bomo vedli pravilno in želimo, da bi bil poraz pruskega militarizma zmaga za nemški narod. Masaryk je govoril nato še o Madžarih in o nalogah, ki jih ima čebo - slovaški narod glede notranje politike, in je končal svojo spomenico, želeč vsem vesele božične praznike. Potem se je poslovil od diplomatskih zastopnikov in odšel v svoje stanovanje.

Budimpešta, 23. decembra. V Budimpešti se je osnoval poseben češko - slovaški narodni svet za tamkaj bivajoče pripadnike češko - slovaške republike.

Praha, 23. decembra. Češko vojaško poveljstvo javlja iz Zilina: Češko - slovaške čete je sprejela slovesno pri Banské Bistrici posebna deputacija mesta pod vodstvom župana. Madžari so pri Nytrji napadli neko češko stražo. Včeraj popoldne so Madžari povabili češkega poveljnika nadporočnika Světlika na razgovor, a so ga zavratno napadli in odvedli. Kot represalije zato so češke oblasti aretirale enega madžarskega škofa z njegovim tainikom in štiri voditelje, ki bodo kot talci toliko časa v zaporu, da Madžari vrnejo nadporočnika.

Praha, 23. decembra. Češke čete so zasedle mesto Aš na Češkem in mesto Rymařov na Moravskem. V obeh mestih vlada mir in red.

Dražane, 23. decembra. Listi poročajo vest, da nameravajo češko - slovaške čete vdreti na Saksonsko.

Iz Avstrije.

Italijanska komisija na Dunaju.

Dunaj, 23. decembra. (Lj. k. u.) Kakor poroča Dun. kor. urad, je prišla dakes v državni urad za vojne zadeve komisija italijanskega vrhovnega poveljstva, sestojala iz majorja Pentimallija in nadporočnika Zilertja. Ta komisija ima nalog, pripraviti nastanitev italijanske vojske mislje. Ta mislija bo štela 25 častnikov in 112 moških bo nadzorovala izvršitev mirovnih pogojev v deželah nekdanje Avstrije (brez Ogrske). Poveljeval ji bo general Segre in bo imela svoj stalni sedež na Dunaju. Italijanska častnika sta v odsotnosti državnega tainika za vojne stvari sprejela v državnem uradu državna podtajnika dr. Deutsch in dr. Weiss. Domeniti so se glede vseh podrobnosti.

Dunaj, 23. decembra. Danes ob 3. uri popoldne se je sestala prvi komisija, ki je sestavljena, da preišče znano korupcijsko afero bivšega ministrskega predsednika dr. Seidlerja s poslancom Hummerjem.

Dunaj, 23. decembra. Danes je prišla v državni urad za vojne zadeve italijanska komisija, obstojala iz 25 častnikov in 112 moških, da nadzorujejo ukrepe, ki se tičejo premirja. Ta komisija bo za stalno nastanjena na Dunaju.

Iz Nemčije.

Berolin, 23. decembra. Vodja finančnega ministrstva je izjavil napram železničarjem, da bo znanal deficit pri železnicih za leto 1919 nad tri milijarde mark, vsled zvišanja plač železničarjem.

Amsterdam, 23. decembra. »Telegraaf« poroča, da je prišlo v Amsterdamskih ulicah ob priliki obiska bivšega nemškega prestolonaslednika do takega razburjenja, da je moral prestolonaslednik pobegniti.

Amsterdam, 23. decembra. Zdravstveno stanje bivšega nemškega cesarja Viljema se je izboljšalo.

Berolin, 23. decembra. Po vestih iz Pruske Slezije je izbruhnila po vseh železnicih Zgornje Slezije železničarska stavka.

Berolin, 23. decembra. Do srca pretresujoč prizorov je prišlo včeraj na cesti »Unter den Linden«, kjer sta se srečala dva demonstracijska obhoda. Prvi je bil pripravljen od vojnih invalidov, ki so imeli v cirku Busch protestno zborovanje. Invalidi so se vozili na lažarnih vozovih, med njimi slepci, možje brez rok in nog, gluhi ter drugi pohabljeni. V tem sprevedu so nosili napise: Ne zahtevamo hvaležnosti, marveč pravice! Ven s krivci, ki so nas pripravili ob zdravje! Domovinska hvala znaša 67 mark mesečno! itd. Drugi demonstracijski obhod je obstojal iz častnikov in moštva pruske garde. Ko sta se oba spreveda srečala, so pričeli pohabljeni zmerjati in opsovati gardne častnike, ki so skrivili njihove bede. Ves prizor je segal gledalcem do srca.

Razne vesti.

MIROVNA KONFERENCA.

Bern, 23. decembra. (Lj. k. u.) Glasom dun. kor. ur. poroča »Echo de Paris«, da je bil vsled Wilsonovega potočanja na Anglesko in vsled predstojenja spremembe v angleškem kabinetu bala odgođen začetek mirovne konference, in da se konferenca ne sestane pred začetkom februarja.

Amsterdam, 22. decembra. (Lj. k. u. Dun. kor. ur.) Po Reuterjevem uradu poroča »Daily Express«, da se je v svoji včerajšnji seji posvetoval državni vojni kabinet o pogojih, ki jih bo predložil mirovni konferenci. Kakor se čuje, je sklenil važne ukrepe. Na mirovni konferenci bo zahteval, da se ne povrnejo nemške kolonije. V tem vprašanju je državni vojni kabinet enotnega mnenja. Glede odškodnine se je v tej seji

opozarjalo, da bo angleške zahteve mogoče treba odložiti za nekaj let, ker prihajajo v prvi vrsti v poštev nujne belgijske in francoske zahteve. To pa ni povsem pravilno. Angleški ministri so nimenja, da mora Nemčija nemudoma pričeti uvažati surovine, da se reorganizira stara in vzpostavi nova industrija v deželi. Vojni kabinet se je tudi posvetoval o odredbah, kako preprečiti preplavljenje angleškega trga s cennimi nemškimi ali drugimi izdelki.

Italijanski mirovni delegati.

Trst, 22. decembra. (Ljub. kor. urad.) Rimska »La Tribuna« poroča, da bo Italijo na prihodnji mirovni konferenci zastopal ministrski predsednik Orlando, minister zunanjih zadev Sonnino, minister zaklada Nitti, minister za socialno oskrbo Bissolati; konference se udeležita tudi poveljniki armade in mornarice, general Diaz in admiral Thaon de Revel. Te vesti dostavljata milanska »La Perseveranza« glede italijanskega zastopnika na mirovni konferenci, radikalnega socialista Bissolati; ironično: Dobro! Tako bo Jugoslavija imela svojega odvetnika med samimi italijanskimi delegati za mirovno konferenco. Imperijalistične zahteve Italijanov glede na Zader, Reko, Trst, Cedad in Videm ne bodo obveljale. Škoda, da so počakali z razširjenjem te vesele vesti do zaključka senata! Bogve koliko čestitk bi bila sicer prejela vlada. Sedaj bomo videli, če bo hotela v protisluhu za našo vladnost misliti Karoče, Trumbić & Co., ki deluje tako marljivo v Zenevi, Londonu in Parizu, priklopiti tudi kakega italofilnega Bissolatiča z nalogo, da jih bo cikal za roko, kadar se mu bo zdelo, da prestopajo meje decentnosti ob formuliranju jugoslovanskih zahtev. Vendar se zelo bojimo, da na vsem ozemlju Hrvatske, Slavonije in Lirije ne bo najti takega Bissolatiča, tudi če bi ga iskali z lučjo. Res smo zadovoljni, nadaljuje list, tudi iz drugega razloga: ker Bissolatičovo imenovanje dokazuje italijanski pooblaščenec, da se je doseglo popolno usunjenje zunanje politike pod notranjo politiko. To nas navdaja z upanjem, da bodo naši pridni radikalni socialisti podaljšali svoj patriotizem še za en tečaj ter se odrekli svojem že naznanjenemu nameri, pustiti Italijo na cedilu prav v hipu, ko tekmujejo prijatelji in sovražniki, da bi ji povzročali neprijetnosti. Bodi hvaljeno široko obzorje vladno, zaključuje list. Vseled njeza je nevarnost, da ostane približno 10.000 Italijanov navzlic zmagovalni vojni pod hrvatsko palico. Vendar je italijanska socialna demokracija zadovoljna, se smehtila in soglašala s tem, da se podaljša pričakovana zaroka z boljševiki. — Nekateri italijanski listi menijo, da je imenovanje ministra Bissolatiča za delegata na mirovni konferenci, še vedno negotovo.

Miljkova mislija.

Bern, 22. decembra. (Lj. k. u.) Po dunajskem kor. uradu poročajo listi iz Rima, da je vodja ruskih kadetov, Miljkov, izjavil pred svojim odhodom v Pariz sodelavniku listu »Enocac«, da ima rusko odposlanstvo v inozemstvu nalogo, kolikor mogoče informirati svet o celotnem ruskem vprašanju in pospešiti sodelovanje pravih prijateljev in zaveznikov Rusije, da rešijo deželo iz sedanjega položaja in pred popolnim potopom. Ta intervencija je neizogibna: ako je ni mogoče doseči sedaj, se bo položaj v Rusiji še bolj poslabšal.

Pariz, 23. decembra. Italijanski kralj je odpotoval v Verdun, odkoder namerava obiskati italijanske čete, ki so se borile na zapadni fronti.

Atene, 23. decembra. Bivšega ministrskega predsednika Skudulisa in druge ministre njegovega kabineta so danes postavili pred redno sodišče.

Budimpešta, 23. decembra. Premogovna kriza je brezupna. Po vseh ogrskih premogovnikih je izbruhnila stavka pogajanja pa, ki so se vršila s češko republiko v Pragi zaradi preskrbe s premogom, so se popolnoma razbila.

Girstmayer ustreljen.

Maribor, 23. decembra. (Lj. k. u.) Dunajski kor. urad poroča: Ko je včeraj popoldne bivši državni poslanec Franc Girstmayer stopil iz svoje hiše v Lajtersperku, so ga vojniki ustrelili. Bil je takoj mrtev. Girstmayer je bil vedno vnet zagovornik interesov nemških in slovenskih kmetov. V pogrebu, ki ga pripravljata nemško prebivalstvo Maribora, se bo zrcalila vsa žalost vsled izgube tega moža. Ko se je zvečer skupina nemških visokosolcev pogovarjala v kavarni o tem dogodku, jih je vojska obhodna straža aretirala in odvedla.

Maribor, 23. decembra. V nedeljo 22. t. m. med eno in drugo uro popoldne je bil na cesti iz Maribora v Gradec ustreljen znani nemški nacionallec Franc Girstmayer. Ustrelila sta ga dva pijana vojnika. Ki sta že prete razgrajala po raznih gostilnah. Vojaka sta ga dohitela na cesti in ga pozvala, naj jim da cigarete. Ker tega ni hotel storiti, se je vnel preprič, tekem katerega je ustrelil slovenski vojak Sras dvakrat svojo žrtev in sicer prvič v vrat, drugič pa skozi ramo. Mariborski Nemci so vsled tega silno razburjeni in trde, da je to političen umor. Girstmayer je bil star 70 let in je tekem zadnjih let večkrat kandidiral v državni in deželni zbor, a je vedno propadel. Udeležil se je tudi ene deputacije, ki je šla k bivšemu cesarju Karlu prosit, da naj se ne ustanovi Jugoslavije. Slovenski Mariborčani izjavljajo, da obžalujejo ta umor, ki ga je izvršil Sras kvečemu iz maščevanja. Ker je Srasova rodbina med vojno mnogo trpela vsled preganjanja od strani Girstmayerja.

Iz Medžimurja.

V Čakovcu, 20. decembra.

Madžari v Čakovcu so jeli izdajati svoj list »Murakös« tudi v hrvatskem, oziroma slovenskem jeziku. Ta list so krstili z imenom »Medžimurje«. Zadržna številka tega lista je veleinteresantna. Ker je iz nje razvidno, da so Madžari že izgubili vsako nado, da bi se mogli rešiti. V enem izmed člankov čitamo: »Madžarski narod se je hrabro bojeval v svetovni vojni, zavedajoč se, da je

od tega odvisna vsa njegova bodočnost. Mislimo, da bo zadovolstvo naše javnosti, da zmagamo v vojni. Varali smo se! Vojno smo izgubili. Toliko sovražnikov smo imeli, kolikor je kapljic v morju. Čim več smo jih pobili, tem več jih je bilo. Mi smo trdno stali, ali naši zavezniki so bili preslabi v teh velikih skušnjah. Sedaj pa smo kakor pogorelec, kateremu je vse zgorelo, kakor gospodar, kateremu je vse poplavalila voda. Madžarski »Orszag« so prepravili sovražniki. Kakor stekli psi trgajo njega drobce. Romuni hočejo vzeti 26 županij. Slovaški silijo k sebi Čehi, ki hočejo odtrgati od madžarskega »Orszaga« 16 županij. Srbi so zasedli najplodovitejše naše pokrajine. Nemce bomo tudi izgubili. Kaj potem ostane od naše mukotrpne domovine? Tako tarnajo Madžari, in da bi Medžimurce priklenili nase, jim v drugem članku obljubljajo modrino z neba. To le jim obetajo: Madžarska hoče vam dati avtonomiju! Medžimurje ne bode zalavarmegiji (h komitatu Zala) spalado, nego bode jedna samostalna varmegija (županija). Budete imali svojega velikega Völspara (župana), koji se bude s vami medžimurjski spominal. Čimovniki budu svi takvi, koji medžimurjski govorijo. Pri sudu budu vas medžimurjski pitali i odgovarali. V školi budu vašo djeco medžimurjski učili i samo takve učitelje dobite, koji medžimurjski govorijo. Poleg tega budete imali priliko, da se i madžarski navučite, i to bude samo vaš hasen. Morete si zadržati one imetke, koje preko Mure imate. Kaj je glavno nišči vam ne bude bantual materinskoga jezika, niti u školi niti doma. Ne budete Madžari, koji ste niti do vezda ne bili, ali niti srbi i hrvati, nego budete ostali medžimurci, na kaj ste naveke gizdavši bili, i na kaj v budućnosti još gizdavši morete biti, kad budete v samostalnim Medžimurji stanovali. Ako budete se k Jugoslaviji sklopili, ovo nebudete dostigli, jer tam nemaju takvih zakona i ostanete i nadalje siromaki...

V članku Kaj je novoga vu« politiki« pravi imenovani list: Štajerski slovinci si takaj hočeju jeden falat (kos) iz nase domovine i to one kraje, gde poleg Mure slovinci to jest bućineci stanuju. Čuje se, da su štajerski slovinci vu Mursku Sobotu (Muraszombat) vdrl i Radkržburka. Kak nam je zrato, vu Magjarskoj stanujući slovinci drugač misliju i govoriju kak oni, koji su vu Štajerskoj, pak su proti tomu, da bi jih odtrgali od matere domovine. Ali na to nikaj neđaju štajerski slovinci, ar pod silom hočeju odvzeti od nas naše marljive i verne buñeće.

Politične vesti.

== Proti drju Žolgerju kot članu delegacije na mirovnem kongresu priobčuje. »Glas SHS« ostro pisan članek pod naslovom »Naše stvari«. Med drugim se naglašava v tem članku: »Napram inozemstvu ne sme biti nobenih specialnih plemenskih interesov; nasproti vsemu ostalemu svetu obstoji samo interes Jugoslavije, jedne in nerazdeljive. S tem bratje Slovenci, kakor se zdi, ne računajo zadosti; celo kadar je treba imeti pred očmi vso domovino, nečemo videti ničesar, kar je preko mej njihovih plemenskih pokrajin. Ta partikularistična zaslepljenost naravnost škoduje skupni stvari, čisto pa najbolj partikularistom samim. Tako je tudi v tem slučaju.« — »Glasova« očitania so v celoti generalizirana pač docela neupravičena. Za to se nam ne zdi vredno, da bi jih zavračali.

== Poslanica jugoslovanskih škofov. Jugoslovanski škofje so izdali na duhovščino in katoliško ljudstvo skupni pastirski list, v katerem pravijo med drugim: »Stari Slovani so se posluževali z dovoljenjem Rima pri službi božji svojega jezika. In to predpravo so očuvali v nekaterih krajih naše, sedaj ujedinjene države, do dneva današnjega. Zakaj bi se to pravo sedaj ne razširilo nad vso ostalo domovino? Zato smo se zbrani jugoslovanski škofje obrnili na papeža, naj nam dovoli na celem področju Jugoslavije čitati službo božjo v starem našem slovenskem jeziku, kakor sta to delala naša apostola sv. Ciril in Metod, a vsi ostali obredi naj se opravljajo v narodnem jeziku, kakor je to z dovoljenjem svete stolice že običajno v nekaterih škofijah.« Pastirski list so škofje zaključili takole: »Opozorjamo zlasti na jedno dolžnost, ki jo vam nalaga krščanska ljubezen: Že preje smo živeli in živeli bomo odslej v novi naši državi pomešani z brati, ki govorijo z nami isti jezik, v katerih teče ista kri, ki so jedno z nami, ali niso iste vere, a to so naši bratje pravoslavni in muslimani. Tvoja roka, tujе oblasti so znale postaviti marsikaj med nas, kar je povzročalo razdore med nami. Tudi tem našim bratom je treba, da izkazuje iskreno svojo ljubav v besedi in dejanju. Sedaj smo ujedinjeni v svobodi v svoji državi, naj torej izgine vse, kar je med nas zasedel tujec, in molimo se Gospodu, da nas ujedini v popolni slogi in ljubavi, kakor je to bilo, ko smo sprejeli Kristovo vero sveto.« — Ta pastirski list so podpisali vsi jugoslovanski škofje razum mariborskega drja Napotnika.

== Češki listi in češki ministri. Češki časopisi pišejo: »Pri imenovanju uradnikov naše republike so res nekateri ministri — da se hladno izrazimo — prenageli. To seveda povzroča nerazpoloženje in skrbno kimanje z glavami tudi pri najpokornejših državljanih v novi republiki. Gospodje ministri pozabljajo, da so samo v provizornih položajih, da bi torej ne smeli imenovati uradnikov v definitivnem svojstvu, zlasti ne, ako izpade njihova volitev zanje nesrečno.«

== Jugoslovanski demokratski list na Cetinu. Na Cetinu je 12. t. m. jel

izhajati list »Ujedinjenje«, glasilo jugoslovanske demokratske skupine. V svojem programu naglašajo list, da jemlje nase težko dolžnost poučevati črnogorski narod in mu dajati društven in političen pravec. Velika narodna skupščina je odločila ujedinjenje Črnogore s Srbijo in odstavila kralja in dinastijo. S tem činom je Črnagora pokazala vsemu svetu, da je ona prva izmed jugoslovanskih pokrajin, ki je pohitela, da stopi ujedinjena s Srbijo, v veliko Jugoslavijo.

== Muslimani in narodno jedinstvo. Jugoslovanska muslimanska demokracija je jela v Sarajevu izdajati svoje glasilo »Jednakost«. V svojem programnem članku pravi: »Stopamo pred javnost kot jugoslovanska muslimanska demokratska skupina. Prožeti smo z najglobljimi čustvi jedinstvene države vseh Jugoslovancev, osnovane na najširših načelih z monarhično obliko in pod dinastijo Karagorgjevičev. Najvestnejše bomo podpirali vsako delovanje za narodno jedinstvo in pobijali z vso resnobo vse separatistične težnje.« — List urejujejo Stepo Kobasica, bivši urednik »Srpske Rijec« Ahmed Alijagić, bivši urednik »Musa-vata«, Osman Efendi Sikirić in E. Maksimović, bivši urednik »Jeni Musavata«.

== Grki proti Italijanom. V Aleksandriji so priredili tamošnji Grki velik shod, na katerem so sprejeli resolucijo, ki je naperjena proti Italiji. V resoluciji zahtevajo, naj Italija takoj izroči Grski vse one otoke, ki jih je v času turško italijanske vojne zasedla v Egejskem morju, češ, da veljajo tudi za grško prebivalstvo na onih otokih Wilsonova načela. Resolucija se je poslala predsedniku Wilsonu, Lloyd Georgesu, Orlando in Venizesu.

== O rimskem in londonskem paktu. Poslanec Torre piše v »Corriere della sera« o rimskem in londonskem paktu, da je londonski pakt nastal v času, ko še ni obstojal predpogoj, da avstroogrška monarhija razpade. Takrat se je razpravljalo o teritorialnih vprašanjih napram taktatnemu sovražniku. Raditega se londonski pakt ni mogel ozirati na Jugoslavijo. Rimski pakt je zasledoval to, da se osnuje taka država, da se z njo izključi z Jadranskega morja madžarski vpliv. Tako je tuh obeh dogovorov različne. Glede teritorialnega vprašanja rimskega pakta je rekel, da ne vsebuje nič konkretnega, marveč je tam v principu izrečeno, da se rešijo teritorialna vprašanja na mirovnem kongresu po principu narodnosti in samoodločbe narodov, tako da se ne oskodujejo vitalni interesi nobenega naroda.

== Grška in Wilsonova načela. Predsednik liberalnih Grkov Franghides priobčuje v švicarskih časopisih pod naslovom »Wilsonova načela in Grška« članek, v katerem povdarja, da grški narod še vedno ni ujedinjen in da je čas za to ujedinjenje napočil baš sedaj. Zato zahteva, da se Grkom prizna na temelju Wilsonovih načel vse obrežje Male Azije, vsa Tracija z Dardanelami in Carigradom. Vnaprej protestira proti temu, da bi se pridržala ob Bosporu Turčija kot marioneta in da bi v Carigradu po odločitvi mirovne konference vladal mednarodni konglomerat pod turško masko.

== Spokorjena Bolgarska? V zofijski »Zariji« je priobčil prof. dr. Krsteli članek, v katerem zahteva od nove vlade: 1.) Brezpogojno pridružitve Bolgarske ententi. 2.) Takojšnjo zvezo s slovenskimi državami, nastalimi na razvalinah bivše Avstro-Ogrske. 3.) Češko-slovaška vlada se naproša, da posreduje glede sporazuma z državo SHS in ji omogoči, da se Bolgarska pridruži Jugoslaviji na temelju ravnopravnosti. 4.) Organizacija parlamentarne enke te radi preiskave vseh političnih in vojnih zločinov na fronti, v zaledju in v okupiranih pokrajinah Srbije, Makedonije in Tracije in izročitev krivcev vojnim sodiščem. 5.) Amnestija vseh onih, ki so bili v vojnem času obsojeni. — Z idejami, ki jih razvija dr. Krsteli, se strinja jo poleg narodnjakov tudi zemljedelci, socialisti, radikalci, skupina Genadjeva in progresisti, katerim načeljuje dr. Danev. Pa s te moke ne bo kruha. Greh bolgarskega naroda še ni izbrisan. Bo treba še kesanja in pokore!

== Ameriški mirovni pogoji. »Le Matin« javlja iz Novega Jorka: Senator Lodge, ki je imenovan za člana mirovne konference, objavlja mirovne pogoje, ki jih hoče Amerika staviti Nemčiji in njenim zaveznicam. Ti mirovni pogoji obsegajo 20 točk in se glase takole: 1.) Povrnitev vseh odškodnin, ki so jih prejele centralne države. 2.) Povrnitev vseh škod privatnih in javnih. 3.) Odškodnina za vse umorjene ali ranjene osebe, plačilo vojne odškodnine v celoti in sicer najprvo Franciji, Belgiji in Srbiji. 4.) Do popolnega izplačila teh odškodnin imajo biti finance centralnih držav pod zavezniško kontrolo. 5.) Vrnitev Alzacije in Lorene Franciji. 6.) Vse neosvojene italijanske pokrajine se morajo prepustiti Italiji. 7.) Narodi v Turčiji morajo biti osvobodjeni in postavljeni pod zaščito zavezniških držav. 8.) Dardanele pridejo pod protektorat zaveznikov. 9.) Srbija, Albanija, Rumunska in Grška dobe ozemlje v skladu z aspiracijami njihovega prebivalstva na temelju plemena in jezika. 10.) Poljska, Češka in Jugoslavija bodo neodvisne države in obsega le vse pokrajine, kjer stanujejo po večini Poljaki, Čehi, Slovaki in Jugoslavoani. 11.) Slezvig-Hollstein in Luxemburg dobe pravo samoodločbo. 12.) Vzpostava miru in reda v Rusiji in jamstvo proti nemškemu vplivu. 13.) Nemčiji se ne vrnejo njene kolonije. 14.) Kielski kanal in otok Helgoland se podredita nadzorstvu zaveznikov. 15.) Razveljavijo se mirovna pogodba, sklenjena v Brest-Litovskem in Bukarešti. 16.) Centralne

države se morajo razorožiti. 17.) Dokler ne izpolnijo centralne oblasti vseh mirovnih pogojev, ostané del njihovega ozemlja okupiran. 18.) Cesar Viljem in vsi začetniki vojne in kršitelji haške konvencije se imajo kaznovati. 19.) Centralne države se ne sprejmo v zvezo narodov, dokler ne izvrše mirovnih pogojev in ne uvedo svobodne ustave. 20.) kontrola surovin, ki se bodo uvaževale v centralne države, dokler le te ne bodo sprejete v zvezo narodov.

== Pokret za obnovitev Velike Rusije. Na Ruskem je povsodi opazati krepko gibanje, ki meri na to, da se zopet osnuje enotna velikoruska država. Glavno zbirališče teh rodoljubnih življenj je Sibirija. Tudi v Ukrajini je opaziti pokret, ki stremi za tem, da se vzpostavi stara ruska država na demokratskih temeljih. Značilno je, da je sam ukrajinski minister zunanjih del Afanasjev kategorično izjavil, da bo deloval za to, da se čim najprej vzpostavi zopet enotna Rusija. Gre se predvsem za to, da se napravi konec boljševiški strahovladi. Na čelo akcije proti boljševikom se je postavila sibirski vlada v Omsku. A tudi ententne države so pripravljene z vsemi sredstvi podpirati vsak pokret, ki bi omogočil strmoglavljenje boljševiškega režima v Rusiji. Zato je ententa poslala preko Vladivostoka v Sibirijo generala Janina, ki ima nalogo sestaviti močno rusko armado, katere bi se spojila s Čehi-Slovaki ter z njihovo pomočjo udarila na boljševike. Vrhovni poveljnik je združene ruske in češko-slovaške vojske, ki naj strmoglavijo boljševike in zgradi na novih temeljih Veliko Rusijo, bo general Janin sam.

Kako je v Ljubljani?

O življenju in odnosih v Ljubljani piše poročevalec milanskega »Il Secolo« v šte. od 15. t. m. to-le:

Ljubljanski kolodvor ima značaj razsežnega taborišča potnikov, laških ujetnikov in vojakov vseh narodnosti nekdanje monarhije. Mrzličavo pričakanje vlakov, mučno pohanje za prostorom v vagonih. Trideseterica jugoslovanskih žandarjev, oboroženih s staro avstrijsko disciplino, vzdržuje red z rezkimi ukazi, semtertja tudi s pomočjo pušk in bajonetov. Tudi Ljubljana je izredno obiljena. Hoteli so prenapolnjeni. V teh težkih, negotovih časih se je marsikateri bogataš zaželel, kjer se je čutil nezogotega, preselil radi večje varnosti v mesto ter ondi pričakuje, da se politični položaj zjasni in poročijo za mir in varnost ustali.

Izlozbe trgovin so preobložene z naslado bližajočih se božičnih praznikov. Draginja živil ni velika, trgovine so dobro založene z različnimi živili. Ljubljana je bila središče za oskrbovanje prehrane avstrijske armade. V okolici Ljubljane so razsežna taborišča, v mestu je še mnogo dobro založenih vojaških skladišč... Vina v butelkah se vidi vseh vrst: brččas so to vina, ki so bila namenjena očakovati in razveseljevati avstrijsko častništvo. Videli sem v izložbah Asti in Marsalo, brččas ostanki plena, ki je na Beneškem palani Avstrijem en pest.

Mesto je obogatelo tekem vojne od častništva, po razpadu avstrijske vojske pa je postalo... dedišče znanje množine zapuščenih živiliških skladišč.

Težko si je predstavljati razkrojitev avstrijskih čet in avtomatično, nerodno demobilizacijo le-teh. Vojaki so prodajali konje in vozove kmetom za par kron, avtomobile po 50—100 kron. Na stotine koni je begalo zapuščenih po polju. Ker se jih kmetje niso upali kupovati. Povedalo se mi je, da je cel regiment konikov zapustil konje na ljubljanskih ulicah, vojniki pa so naskočili vlake ter hiteli domov. Razpadajoča armada je pustila povsod sledove svojega razpada. Mnogi oficirji so izkoristili okoliščine ter si prisvojili blagajne svojih stotni, regimentov in raznih uprav. Armadni zaklad se je razpršil med častnike, ki so se smatrali opravičeni, prilastiti si svote, ki so jim bile poverjene v upravo. Malo je bilo izjem.

Avstrijska armada, zmagnana se je razkropila, jeklena disciplina je bila strta, razkrajajoče vojaštvo je plenilo skladišča, odnašajoč blago zase in za svoje družine.

Dalje prehajajo poročevalec na generala Borojeviča, ki se nahaja, tako on zatrije, sedaj v Ljubljani pri svojih prijateljih, ker ni dobil dovoljenja od Narodnega viječa, da bi se naselil v Zagrebu. (A Borojevič živi na Vrškem jezeru. Opomba uredništva.) Živi sam zase, pod nadzorstvom jugoslovanskih žandarjev. Proti nekemu visokemu vojaškemu dostojanstveniku, ki ga je obiskal, je general Borojevič obupno potopil, grozni polom avstrijske armade. Dejal je: »Berlinska vlada in nezmogljivost mož, ki so si sledili v vladi na Dunaju, sta uničila Avstro - Ogrsko. Čutil sem že naprej, da je čas podil nad nas fatalno krizo. Moji meč je strl za vedno. Armada je razpršena. Rato bi bil padel, s kroglo v prsti. V Sočo kot vojak, da mi je bilo prihranjeno največje ponižanje. Odtegnil se bom v privatno življenje. Živel bom dni, ki mi še ostanejo, samotno, v senci svojih spominov in strašnega razočaranja.

Jugoslovansko vojaštvo in oblasti zro z nezaupanjem na bivše častnike avstro - ogrske armade, ki prehajajo mimo Ljubljane. Boje se, da bi cesar Karel, še bolj pa jedro katoliško - reakcionarne stranke ne začela kakega protirevolucionarnega gibanja v svrhu zopetne uspostavitve izgubljene moči. Bojazni ni neupravičena.

Bodoča Jugoslavija je predmet vseh govorov in pogovorov, poroča dalje v svojem dopisu iz Ljubljane. — Razdraženost proti Italiji je hujša nego v Zagrebu. Slovenski nacionalisti podpihujejo javno mnenje s fantastičnimi aspiracijami, ki imajo za cilj zati celó čisto italijanstvo. Trsta v svoje jugoslovanske meje. Upati je vendar, da bodo pozitivni in objektivni predudarki o dejstvih vplivali povolno tudi na večino slovenskega naroda, in da bo podpihovalna igra nacionalistov, izhajajoča osobito iz Ljubljane, padla, premagana vsled hrepenenja po miru, družabni obnovitvi in bratstvu narodov, zatihi v priimec štiriletna vojna.

Slovenske občine, slovenska društva!

Slovenske občine, vsa slovenska društva, protestirajte sedaj o božičnih praznikih proti italijanski okupaciji našega ozemlja in italijanskemu nasilstvu.

Nabirajte podpise! Proteste pošljite potom Narodne vlade SHS v Ljubljani jugoslovanski vladi v Beograd. Vsi na plan! Položaj je resen!

Milanu Pribečeviću.

Od radosti so nam zalesketale oči, ko smo Te uzrli na naši zemlji, Ti, naš junak.

Iz zemlje, kjer smo mi tlačani in oddajali desetino duševnega in telesnega življenja, si odšel ter se napotil med svoje rodne brate, da jim razodene naše trpljenje in vzbudi v njih dušah veliko misel našega osvobodjenja.

Izpopolnil in oživil si misel množice Dušana Silnega.

K Tebi smo hodili po skrivnih potih, da nam svetuješ, nas vodiš in s svojim življenjem kažeš na trnjevo pot volje in teje.

V Tvojem življenju so utrpale vse žilice našega hotenja in hrenjenja, kajti vedeli smo, dokler živš Ti med nami in svojimi brati, bo večno živa ideja osvobodjenja.

Vračali smo se nazaj v domovino, govorili o Tebi in Tvojih idejah. V vseh mladih srcih je zaplalo. Saj so bile to njihove misli, iz roda v rod pododgovane. Strnili so se krog tvojih zastav.

Danes, ko si prišel zopet med nas, da vidiš zemljo in ljudi, za katero si bojeval težke boje, se ves čas nahajal med smrtjo in življenjem, stopamo pred Te, da Te pozdravimo.

Za idejo, s katero si vzbudil v naših dušah nove vrednote življenja za ves rod, smo šli v boj. Doživeli smo njeno uresničenje.

Nekaj grobov teh mladih borcev Ti govori o globljini naše vere.

V nadi, da stopiš na čelo svojih borcev sedaj, ko gremo v novo, boja polno življenje, Te pozdravlja slovenska omladina.

Vesti iz primorskih dežel.

Z Goriškega nam poročajo: Italijansko vojaštvo si brez izjeme želi domov. Neki stotnik je v pogovoru rekel, da se je 42 mesecev boril za osvoboditev svojih bratov ali sedaj teh bratov nikjer ne vidi. Italijani so si vsak dan boli na jasnem, da ljudstvo ne simpatizira z njimi in da si želi pod Jugoslavijo. Plebiscita ne marajo, ker vedo dobro, da bi pogoreli z njim.

Iz Sežane poročajo, da civilni italijanski komisar že fungira kot okrajni glavar. Okrajni glavar Znidaršič je sicer še v službi, ali dali so mu že migljal, da dveh okrajnih glavarjev ne potrebujejo. Italijanski komisar je izdal naznanilo v italijanskem in slovenskem jeziku, da je prevzel civilno upravo vsega okraja, da se priporoča za podporo uradništva in ljudstva, da bo skrbel za mir in red itd. Sloveščine seveda ne razume niti besede. Poštaria so poslali na dopust in na njegovo mesto je prišel neki Italijan iz Istre, ki tudi ne zna nič slovenski. Na pošti je že samo italijanski napis. Na vojaških poveljih in uradih so razobešene italijanske zastave. Izšli so novi predpisi glede potovanja in napovedi kazni za poškodbe telefonskih naprav. V Ljubljano se sploh ne more, nekemu diaku, ki je hotel po prestani bolezni zopet v Ljubljano v šolo, je rekel poveljnik karabinierjev, da naj gre raje v italijansko šolo v Trst. Železničarji ne smejo nositi več uniform, marveč samo rdeči ali bel trak na rokavu. Službo smejo zapustiti samo, ako vložijo prošnjo na direkijo ital. kralj. železnice in se ta ugodno reši. Prostovoljna odstranitev iz službe se kaznuje s kaznijo do 5 let zaporu in 5000 lir globe. Parkrat so delili med uboge brezplačno živež in sicer dve dekli soli, dve dekci kave, 15 dek riža in hlebec kruha na osebo.

Z Nabrežine poročajo, da so prisilili župana, da je šel na postajo pričakovat D' Annunzia. Treba je bilo iti ali pa ga internirati.

Iz Aidovine poročajo: Italijani so nam vzeli vso prostost. Več kot 4 ne smemo biti skupaj. Po 9. zvečer je prepovedano biti zunaj gostilne so zaprte ob 9. zvečer. Iz Gorice čujemo, da so že pred dnevi odprli poleg dr. Podgornika bivša okrajna komisarija goriškega glavarstva Bogumila Berbuha in dr. Svetka ter še 10 drugih. V Gradišču so morali ležati na slami, jesti so jim dali malo. 14. t. m. po jih odpeljali v Italijo. O dr. Podgorniku se je poročalo, da je mogel že v Krimu. Sladkor stane kilo 11 K 78 v, riž 2 K, žgana kava 30 K. Godba svira vsak dan najmanj enkrat. Hodijo to poslušat okr. sodnik dr. Ferjančič, Bianki in župnik Kmet iz Šturja.

V Stomažu, v Štaku in nekaterih drugih vaseh na Krasu so Italijani porabili vse slovenske zastave.

Goriški trgovec Rado Lenard se je srečno izvil iz laskih pesti in prišel v Ljubljano po težkem begu. Kakor znano, so ga bili Italijani prišli v Dornbergu, kakor se sluti na neko ovadbo iz Gorice.

Poduk v italijanski in slovenskih šolah na Krasu. Italijanski oficirji so pričeli po nekaterih vaseh podučevati eno uro na dan v italijanski. Zahtevajo od učiteljev, naj otrokom tolmačijo. Ob 11. uri dobijo otroci brezplačno kosilo.

Iz Furlanije prihajajo vedno pogostejše vesti, da Furlani nočejo pod Italijo, pravijo, da si žele avtonomijo ali pa naj pridejo pod Jugoslavijo.

Italijani odpustajo starejši letnike, od 26 leta dalje. Vsi na Krasu je oddalo te dni skorje vse moštvo, staro 36 let. Tri leta »gluhonema«. Iz Knina v Dalmaciji poročajo, da je pri proslavi

narodnega praznika v vasi Plavnu po treh letih nenadoma izpregovoril kmet Jovan Opačić. Pred tremi leti je udarila na bojišče blizu njega v tla granata. Poslali so ga domov kot gluhonemega invalida. Pregledovali so ga še potem, ali ostal je gluhonem. V resnici pa ni bil gluhonem, ampak tako dobro se je delal gluhonemega, da ni nikdo spoznal, da jih vara. V vasi je bilo seveda veliko govora o Opačiću, ki zopet sliši in govori. Ponrašan, kakaj da je tudi v svoji hiši tako molčal in ni ničesar povedal niti svoji ženi, je odgovoril, da ako bi se bil izdal ženi, bi vedela o takoli cela vas. Na nekem dalmatinskem otoku je na narodni praznik »ozdravek« tudi neki »morec«, ki je cele dve leti »morel«.

Naši shodi.

— Shod JDS. v Hotiču pri Litiji se je vršil v nedeljo 22. t. m. in je jako dobro uspel. Na shodu sta poročala dr. Krivic in dr. Zupanec.

— V Trzinu na Gorenškem se je vršil v nedeljo shod JDS. Zelo lepo število pred vsem okoličanov je pazljivo in z velikim zanimanjem sledilo poročilu govornika prof. Juza iz Ljubljane, ki je dal kratek pregled o političnem položaju in slikal v krenkih besedah predvsem laško nasilstvo. Zborovalci so sporočili glede laške invazije svoje ogorčenje in svoj protest brzojavnim potom zunanjemu ministru v Beogradu.

— Shod JDS. v Ormožu. V nedeljo dopoldne se je vršil pod predsedstvom g. Veseliča v Ormožu lepo vspel shod, na katerem je poročal o političnem položaju g. Adolf Ribnikar iz Ljubljane. Shoda se je udeležilo razven meščanov tudi večje število nosetnikov iz okolice. V njihovem imenu je izpregovoril g. Zadravec. Končno je bila sprejeta resolucija, ki izrekala zahvalo vsem, ki so pripomogli k ujedinitvi v Jugoslavijo. Regentu prestolonasledniku Aleksandru se izrekala kot bratskemu vladarju udanost in lubezen.

Dnevne vesti.

— Demisijska Narodne vlade. Ker se je ustanovila skupna vlada v Beogradu, so podale vse pokrajinske vlade v zmislu parlamentarnih običajev demisijsko. Tudi Narodna vlada v Ljubljani je odposlala dne 23. t. m. zvečer v Beograd nastopno brzojavko: Ministrski predsednik Protić, Beograd. Vdano pozdravljajoč imenovanje centralne vlade, polagajo člani Narodne vlade SHS v Ljubljani na razpolago svoje mandate, sprejete od Narodnega veča. Prosim, da predložite to skupno demisijsko Njegovim kraljevim Viskostim regentu Aleksandru v blagohotno odločitev. Predsednik Josip Pogačnik (sledijo imena poverjenikov).

— Slovenski kulturni delavci so poslali princu regentu Aleksandru v Beograd tole brzojavko: Ugojamo si Vam kot najvišjemu predstavitelju jugoslovanskega naroda izreči svoje veselje in zadoščenje nad zaželenim in dolgo pričakovanim ujedinitjem Slovencev z južanskim srbskim narodom. Osvobodeni iz tisočletnega roba, po hrabri srbski vojski in njenih velikih zaveznikih bi mogli zreti z zaupanjem v srečno bodočnost, ako bi nas ne ogrožal naš sovražni soed, ki skuša oropati naš mali narod tistega ozemlja, kjer so naši dedje že pred tisoč leti prebivali in ki je za naš narod življenjskega pomena. Ravno ta del našega naroda nam je dal mnogo naših najboljših mož in je stal cela stolletja z zvesto slovensko in jugoslovansko zavednostjo na braniku naše domovine. Z njim bi izbrubilo slovensko kulturno polje svoje najboljši sile. Prosim torej Vas, da vporabite vsa sredstva in ves vpliv, da obvarujete naš narod krivice, ki je v nasprotju z vsemi zakoni kulture in humanitete. Mi vsi kot kulturni delavci še posebno globoko čutimo bolelost nad tem, kar se dogaja v zasednem ozemlju, in pričakujemo za trdno, da bo z Vašo pomočjo ves naš narod v najkrajšem času združen v naši svobodni jugoslovanski državi. Slovenski umetniki in pisatelji.

— Iz Brežic. Na brzojavni pozdrav o priliki manifestacijskega shoda dne 15. grudnia t. l. dobil je Narodni svet sledeč brzojavni odgovor: Beograd. Sporočam Vam iskreno zahvalo in pozdrav Njega Velicanstva kralja Petra in Njega Visočanstva prestolonaslednika regenta Aleksandra za Vašo iskreno narodnega ču ta prožeto pozdravno brzojavko. Po najvišjem nalogu — šef dvorne kancelarije.

— Propagandni odsek za okupacijsko ozemlje. Predsedstvo tega odseka je vlada poverila dr. Ivanu Zolgerju. Stroške za ta odsek prevzame vlada.

— Pri ravnatelstvu državnih železnic v Ljubljani je imenovan g. Rak Golo b za ravnatelja svetnik Maks Klotič za njegovega namestnika, za tehnično stroko, in nadzornik Ivan Batagelj za ravnateljevega namestnika za administrativno stroko.

— Imenovanje. Ing. Vinko Strgar, rudarski svetnik v Ljubljani je imenovan za viš. rudarskega svetnika, ing. Jaroslav Plizak, rudarski svetnik v Idriji za predstojnika premogovnika v Velenju. V službovanje so se prevzeli ing. Mohor Pirnat, viš. rud. svetnik v Brixlegu v isti lastnosti, ing. Fran Petrič, stavb. svetnik pri ministru za javna dela na Dunaju v isti lastnosti in ing. Josip Pavlin, stavbni nadkomisar v ministru za javna dela na Dunaju v isti lastnosti.

— Imenovanja v rudarski službi. Ing. V. Strgar, je imenovan višim rudarskim svetnikom in rudarskim glavarjem SHS v Ljubljani. Ing. M. Pirnat, prevzame vodstvo osrednjega urada vseh montanističnih obratov SHS v Ljubljani. Ing. Jos. Močnik, rudarski komisar prevzame vodstvo okrožnega rudarskega urada SHS v Ljubljani. Ing. Ivan Kralj, je imenovan rudarskim praktikantom. Ing. Fran Petrič, dosejal stavbni svetnik v ministru za javna dela na Dunaju se prevzame v isti lastnosti v službovanje pri poverjeništvu za javna dela in obrt v Ljubljani. Ing. Jos. Pavlin, dosejal stavbni

nadkomisar v ministru za javna dela na Dunaju, se prevzame v isti lastnosti v službovanje pri poverjeništvu za javna dela in obrt v Ljubljani. Dr. J. Mazek, dr. Alb. Kandare, odvetočni kandidata, Ivan Goričnik, ekspertni akademik in Karol Detela, se imenujejo pogodbenim uradnikom poverjeništvu za javna dela in obrt v Ljubljani. Ing. Leo Novak, je imenovan stavbnim praktikantom pri poverjeništvu za javna dela in obrt v Ljubljani.

— Iz politične službe. V seti Narodne vlade dne 23. t. m. so se izvršila nastopna imenovanja: Okrajni glavar Franc Zupnek za vladnega svetnika, vladna tajnika Pavel Svetec v Krškem, dr. Franc Vondina v Novem mestu, nadkomisar dr. Leopold Žužek in vladni tajnik dr. Bogumil Seneković za okrajne glavarje, okrajni komisarij dr. Alojz Gregorin v Novem mestu, dr. Marko Ipavc v Slovenem Gradcu in dr. Feliks Lainsi v Mariboru za vladne tajnike. Nadalje se je sklenilo, da se prevzame v službo upokojeni okrajni glavar Lasič in vpokliče v službovanje k Narodni vladi v Ljubljani.

— Višji šolski svet. Za predsednika višjega šolskega sveta v Ljubljani je vlada imenovala profesorja Antona Sušnika, za njegovega namestnika pa prof. dr. Frana Ilesiča.

— Naredba poverjeništvu za uk in bogocastie o preustroju okrajnih šolskih svetov bivše vovodine Stajerske. Okrajni šolski sveti na Stajerskem. Šk 25. in 26. deželnega zakona bivše vovodine Stajerske z dne 8. februaria 1869, št. 11. dež. zak. o šolskem nadzorstvu se razveljavljata in na njih mesto stopajo začasno sledeče določbe: Člani okrajnega šolskega sveta so: 1. vodja političnega okrajnega oblasti, ki je ob enem predsednik; 2. po en učitelj verouka, za vsako versko družbo, ki šteje v okraju nad 500 duš. Te predlaga cerkvena oblast in jih imenuje poverjenik; 3. en okrajni šolski nadzornik, ki ga določi poverjenik za uk in bogocastie; 4. en zastopnik učitelstva, ki ga volijo v okraju nastavljeni učitelji na konferenci pod vodstvom okrajnega šolskega nadzornika ali pa tako, da pošlije glasovnice vodji političnega okrajnega oblasti; 5. pet članov okrajnega zastopa. Te člane voli okrajni zastop izmed onih, ki imajo volilno pravico za občinsko zastopstvo v dotičnem okraju. Ako je pa okrajni zastop razpuščen in postavljen gerent, jih voli gerentov svet. Namestnik predsednika je okrajni šolski nadzornik, ki je član okrajnega šolskega sveta. V mestih z lastnim občinskim statutom pristojna mestnemu šolskemu svetu delokrog okrajnega šolskega sveta. Predsednik je župan ali od vlade postavljeni gerent, oziroma vladni komisar; sicer se imenujejo člani kakor je določeno za okrajni šolski svet.

— Ivan Cankar — največji jugoslovanski pisatelj. — »Mi se klanjamo onemu delu trojinskega naroda SHS — piše eden, najuglednejših jugoslovanskih listov. — »ki nam je dal poleg največjih pesnikov, kakor je Prešeren in tudi moderni župančič, dosejal tudi največjega jugoslovanskega pisatelja vsih dob. — Ivana Cankarja!« Da, ta mali narod slovenski, ki je pod tujim jarmom in uklenjen v verige stotletja trpel, se je kljub vsemu zatiranju povpsel na neverjetno visoko stopnjo kulture med Jugoslavo in Slovani sploh. — Pa se tega tudi vedno zavedamo?

— Srdnjesolski učitelji sloveščine (Sl in al) ustanove v soboto, 28. t. m. ob 2. popoldne na prvi drž. gimnaziji v Ljubljani svoj odsek. Dnevni red: 1. Novi učni načrt. 2. učne in pomožne knjige (revizijski čitnik, izdaja šolskih klasikov i. dr.). 3. srbohrvaščina. Vabljeni vsi. — Sklicevateli.

— Prihod generala Smiljanica v Ljubljano. Danes ob pol 11. dopoldne je prišel v Ljubljano poveljnik srbskih čet general Krsto Smiljanic. Na kolodvoru so ga sprejeli zastopniki vlade, zastopnik mesta podžupan dr. Triller, navzoča je bila častna stotinja 4. srb. polka in častniški zbor z generalom Istvačićem. General se je zahvalil v daljšem govoru.

— Polkovnik Milan Pribečević, načelnik srbske vojne misije v Zagrebu, je večrat dopoldne posetil naše uredništvo ter se pri tej priliki ogledal tudi ureditev v Narodni tiskarni.

— Kuranjska deželna banka v Ljubljani. Kuratorji in direktorji, revizijski in cenzurni odbor te banke je vlada, nekvarno njihovim obveznostim, ki bi utegnile nastati iz njihovega dosedanjega poslovanja, razpustila. Vse posle kuratorija prevzame komisija za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave v Ljubljani.

— Vsem članom osrednjega odbora Z. J. Ž. Odhoroja seja se vrši dne 27. t. m. ob osmih zvečer v društvenih prostorih z običajnim dnevnim redom. Prosimo, da se vsi odborniki seje zanesljivo udeležijo.

— Shodi SLS in Jugoslovanske demokratske stranke. Včerajšnji Sloveček poroča, da se je dr. Lovro Pogačnik shod v St. Jerneju na Dolenjskem ponosrečil, ker so za baje razbili pristajbi bivše liberalne sejanje Jugoslovanske demokratske stranke. Mi ne vemo, koliko je na tem poročilu resnice. Vemo pa, da stoji jugoslovanska demokratska stranka na stališču, da ima vsaka stranka pravico prireirati shode in da je nedopustno in nedemokratsko, ako za pristajbi kakor druge stranke motijo ali celo razbijejo. To popolnoma ni ne odgovarja načelom svobode in demokratizma. Ako so tedaj pristajbi jugoslovanske demokratske stranke shod v St. Jerneju na tak način onemogočili, kakor poroča to »Slovenec«, to seveda obsojamo naodločno. Samoobsebi se razume, da bo o tej stvari spregovorilo tudi strankino vodstvo.

— Kolkovanje vlog na Narodno vlado. Narodna vlada SHS v Ljubljani je že v svoji seji dne 10. novembra t. l. opozorila občinstvo po časopisu, da se moralo vse vloze na javne urade kolkovati prav tako, kakor pod prejšnjo vlado, ker ostanejo do izrecnega preklica v veljavi vsi zakoni in vse naredbe bivše Avstrije, torej tudi pristojbinski zakon. Kljub temu dohajajo posameznim oddelkom Narodne vlade še vedno tudi nekolkovane ali prenikajo kolkovane vloze. Da ne bo občinstvo trpelo škode vsled pristojbinske kazni, ki bi se morala naložiti vlagateljem nekoliko

vanih vlog, se opozarja ponovno, da se drži točno dosedanjih pristojbinskih predpisov.

— Vsi aktivni zdravniki nekdanje avstrijske vojne mornarice — jugoslovanske državljanstva — naj nemudoma naznanijo svoje naslove poverjeništvu za mornarico v Zagreb, Gaieva ulica 30. Ob enem se opozarja, da morajo pri tem poverjeništvu prejeti svoje pristojbine. Jugoslovanske liste se prosijo, da ta razlaga ponatisnejo. Vlada Narodnega vijeća, poverjeništvu za mornarico.

— Slovenski 97. pešpolk na poti v domovino. Ko je Petliurevska (republikanska) armada 11. t. m. zasedla Odeso, je stopilo začasno vodstvo polka v dogovor s poveljnikom republikanske armade v Odesi. Polk je oddal vse orožje in večino imetia Petliurovcem in zato dobil dva transportna vlaka na razpolago: 14. in 15. t. m. se je odpeljal iz Odesa in 19. sta čba transporta brez večje nezgode dospela v Podvolocvsk, odkoder se vozita v Ljubljano. Častniki in moštvo želijo svojem vesel Božič in upajo, na svidenje pred novim letom.

— Železniško, poštobrojavno in rudniško osebje oproščeno vojaške službe. Dodatni razglas, s katerim se pozivljajo letniki 1895—1899 v aktivno vojaško službovanje odrejam, da se iz javnih ozirov oprosti vojaške službe železniško, poštobrojavno in rudniško osebje oproščeno vojaške službe. Dodatni razglas, s katerim se pozivljajo letniki 1895—1899 v aktivno vojaško službovanje odrejam, da se iz javnih ozirov oprosti vojaške službe železniško, poštobrojavno in rudniško osebje oproščeno vojaške službe. Dodatni razglas, s katerim se pozivljajo letniki 1895—1899 v aktivno vojaško službovanje odrejam, da se iz javnih ozirov oprosti vojaške službe železniško, poštobrojavno in rudniško osebje oproščeno vojaške službe.

— Pri uradu pooblaščenca češkoslovaške republike v Ljubljani. Stritarjeva ulica št. 3. I. nadst. je osnovan oddelek za pošto in kurirsko službo. Nujna pisma in trgovske korespondence v Prago-Dunaj in Trst se sprejemajo vsak dan od 11. do 12. dop. Prva pošta na Dunaj in v Prago se oddaje v petek, dne 27. t. m. popoldne. Pisma je treba frankirati kakor običajno.

— Izplačevanje odpravnin. Likvidatura pri štac. pov. (gosp. urad) se s 23. t. m. preseli v Deželni dvorec soba št. 55. prizemlje. Izplačevanje odpravnin, pristojbin za preteklo mesec itd. se izplačujejo tamkaj. — SHS štacijsko poveljstvo v Ljubljani.

— Teriatve napram bivši avstro-ogrski vojni mornarici. Tvrde, ki imajo teriatve napram bivši avstro-ogrski vojni mornarici, dobe glede prijavit takih teriatve v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani zelo važna navodila.

— Cercle Francois, prej Franco-Ilyrien, si je na obnem zboru 11. t. m. izvolil ta-le odbor: Profesor dr. V. Korun, predsednik; licealna učiteljska knjižničarka; g. Davorina dr. Groselj, tajnica; urednica trgovske zbornice gđc. V. Veršek, blaginščarka. — Poučevanje francoskega jezika in vodstvo društvenih prireditvev se je izročilo g. profesorju L. Meurville.

— Pravilniki vefer priredi na Stefanovo, dne 26. t. m. ob 5. popoldne v dvorani Mestnega doma recitator Vinko Rozanski v prid naših oslenelih vojakov. Vstopnice, in sicer seže po 1 K in stošča po 60 vin. dobe se na dan prireditve od 4. popoldne naprej v Mestnem domu pred dvorano. Starši, pripeljeite svoje malčke k tel lepi, tudi za odrasle zanimivi prireditvi!

— Slovenska knjižnica za slepe. Vse velecenice gospe in gospodične, ki so se udeležile letošnje pomlad tečaja za prireditve čitanja in pisanja po Braillovi metodi za slepce, naprošam, da se zanesljivo udeležijo sestanka, ki bo v soboto, dne 28. decembra ob 10. dopoldne v društvu »Dobrodelnost« v Ljubljani na Poljanski cesti št. 4 v Alojzijevešču. Predmet razgovoru bo bodoča ureditev knjižnice in poročilo o stanju dosedanjega delovanja. — Minka Skabermetova, knjižničarka.

— Vsi slov. osleneli vojniki želimo vsem našim blagim dobrotnikom v Jugoslaviji vesele božične praznike in srečno novo leto. Ker se pa vedno čujejo razni glasovi o naši premostitvi, kar na nam je v škodo, bodi s tem naznanjeno, da se še vedno nahajamo v Ljubljani. Prva jugoslovanska bolnica, Belgijska vojašnica, objekt 14. Oddelek slenih vojakov.

— Za srbsko siročad se v soboto 21. t. m. prišlo okroglo 2000 K. v blagu na 423 kosov. Z obilnim darom v oblekah, perilu in obuteli se je spomnila ljubih srbskih sestric mala heerka primarija dr. Jenka.

— Za invalide. Dva kmetijska tečaja za voine invalide. Kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu priredi za invalide en sadiarski in en viničarski tečaj, ki bodeta trajala od 15. februaria do 15. oktobra 1919. Tečaja imata namen, usposobiti invalide za praktične sadiarske in viničarske pomočnike. Tečaja sta brezplačna in se prirediti s podporo deželne komisije za preskrbo vračajočih se vojakov. V vsak tečaj se sprejme po 6 invalidov. Prošnje za sprejem v en ali drugi tečaj je predložiti ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu najkasneje do 15. januarja 1919. Prošnji je priložiti domovnico ozi. krstni list, v prošnji sami je na navesti način telesne poškodbe, ozi. pobabilenosti.

— Pri jugoslovanski legiji v Skopju se nahajajo tile častniki Slovenci-dobrovolci tu, zdravi in pošiljajo vsem znancem in sorodnikom najprijetnejše pozdrave: poručnik Kepić Anton (Kranj), podporučnik Stjepančić Vlado (Trst), podporučnik Juhart Albin (Celje), podporučnik Sirc (Kranj), podporučnik Baraga (Postojna), podporučnik Avšič, podporučnik Sedlač, podporučnik Vizjak, podporučnik Čerček Janko, kapetan II. razr. Maks Kobler vsi iz Ljubljane.

— Kdo ve kaj? Moji sin Ivan Rosenstein, enoletni prostovoljec pri strelskem polku št. 26. divizijske sodišče 22. vojna pošta 385 mi je zadnjič pisal 31. oktobra 1918. Od tistihmal ni sliša ne duha o njem. Kdor bi kaj vedel, se nujno prosi naznaniti na naslov: F. Rosenstein, nadučitelj, St. Jur ob Taboru.

— Kdo ve kaj? Narednik Franc Grosar 127. pp., 9. stot., vojna pošta 369, se je zglasil 26. vinotoka t. l. zadnjičkrat. Kdor ve kaj o njem, naj blagohotno poroča soprozi Mariji Grosar v Trbovljah II.

— Prošnja celovskega škofa. Celovski škof se je potem mariborskega škofa dr. Napotnika obrnil na generala Maistra s prošnjo, da bi se na Koroskem vsaj za čas božičnih praznikov ustavile sovražnosti. Odgovor generala Maistra nam ni znan.

— Obratno nadzornišvo Južne železnice v Ljubljani naznanja, da se takoj po božičnih praznikih preseli iz južnega kolodvora v nekdanjo belgijsko vojašnico, nosilce št. 4.

— Kamniški vlaki. Z ozirom na tozadevno notico v »Slovenec« naznanja poverjeništvu za promet, da se zaradi vsled pomanjkanja olja za stroje še ni moglo vpeljati na kamniški železnici več vlakov. Dosedanji vlaki so bili vpeljani po želji prebivalstva kamniškega okraja. Druga želja glede izpeljave kamniških vlakov na ljubljanski glavni kolodvor se rešuje menda že celih 20 let, žal ne bo de moglo tej želji občinstva vsled tehničnih ovir preje ugoditi, dokler ne bode ljubljanski glavni kolodvor tako prezidan, da bode odgovarjal današnjim razmeram. Vlaki bi se samo takrat lahko izpeljali na ljubljanski glavni kolodvor, ako bi se ne oziralo na zveze z Gorenjsko in Dolenjsko, kar pa gotovo ne bi ustrezalo željam občinstva. Poskrbelo se pa bode, da se te stalni želi kmalu ustreže. Občinstvo se tudi opozarja, da je pot mimo skladišč državnega kolodvora zopet odprta kakor pred vojno.

— Nedeljski počitek v obrtnem obratovanju. Narodna vlada SHS je izdala dne 28. novembra t. l. U. L. št. 15 naredbo, glasm katere so stopile v veljavo dne 28. novembra t. l. zopet vse zakonite odločbe o vravnavi nedeljskega počitka v obrtnem obratovanju. Gremji trgovcev v Ljubljani opozarja svoje člane na to naredbo s pripomočjo, da je zopet uveden popoln nedeljski počitek. Izsveti ta samo nedelji pred sv. Miklavžem in pred Božičem in pa nedelja, če pada na nio praznik sv. Jožefa.

— Pri poštnem in brzojavnem ravnateljstvu v Ljubljani se sprejme: a) več konceptnih praktikantov; b) več računskih praktikantov in c) več praktikantov za prometno službo z adjutom letnih 1000 K za koncepte, oziroma 600 K za druge praktikante ter z draginjsko doklado letnih 1212 K dokler se uradnikom izplačujejo draginjske doklade. Prošnje te podatki do 15. januarja 1919 pri poštnem in brzojavnem ravnateljstvu v Ljubljani.

— 200 železničarskih rodbin iz Trsta se v kratkem preseli v Ljubljano, ker jim je v Trstu bivanje onemogočeno. Nastanilo se je v belgijski vojašnici.

— 160 primorskih sirot in sicer 100 dečkov in 60 deklic v starosti od 3 do 14 let pride tekom meseca januarja v Ljubljano. Družine, ki bi sprejele otroke, ali za svoje ali le v začasno oskrbo, naj pošlije svoje naslove na »Poverjeništvu za socialno skrbstvo v Ljubljani«.

— Drože. Ponovno se opozarja, da razpošila tvrdka Fischl v Celovcu — razun tvrdkama Košmerl in Zaloker v Ljubljani odkazanih 500 kg — drože tudi naravnost svojim dosedanjim odjemalcem na Kranjskem in slov. Koroskem. Tvrčki Košmerl in Zaloker v Ljubljani ste zavezani z odkazanimi 500 kg droži prekrbeti mesto Ljubljano in bližnje okolice mesta. Vsi drugi trgovci na Kranjskem in slov. Koroskem dobe drože naravnost od tvrdke Fischl v Celovcu. Stalerci naj se obračajo na tvornico v Račiem.

— XI. razredna loterija se je priznala kot skupna last vseh narodnih držav. Vlade teh držav so o tem obveščene in bodo gotovo zastavile ves svoj vpliv pri prodaji teh srečk. Zrebanje 1. razreda se je vršilo 11. in 12. decembra po igralnem načrtu. Zrebanje 2. razreda sebo vršilo 14. in 16. januarja 1919. Cena srečk je: 1/4 K 80, 1/2 K 40, 3/4 K 20, 1/2 K 10. — Srečke prodaja Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani in njene podružnice v Celju, Celovcu, Trstu, Splitu in Sarajevu.

— Brivnice bodo na Sveti dan do 12. ure popoldne odrte, na sv. Stefanu dan pa cel dan zaprte. Ob enem se je sklenilo, da se v brivnicah vsi nemški tudi humoristični časopisi onuste.

— V Domžalah so imeli baie 22. t. m. nemško propoved za tisto peščico Tirolcev, ki se debele med nami, a znajo vsi prav dobro slovenski. Da-li je takšna kulantnost napram nemškimi priseljencem umestna, je veliko vprašanje.

— Zastrupljenje z arzenikom. Pri Stetefovih na Gorenjah pri Kranju ste bili zastrupljeni letos mati in hči od nekoga, kojemu so bili napotji. Poizvedbe so pa dognale, da je pred tremi leti umrl tudi en sin kmalu potem, ko se je po dobro prestane operaciji vrnil iz bolnice domov in bo kemična preiskava izkopanih telesnih ostankov moglo tudi pri temu dognati, da je bil zastrupljen. Osumljeni ste dve hčeri, posebno ena, katere je po posvstvu hrenopela, da bi dobila potem zaželenega moža. Pravijo, da mol

Skofjo Loko, na Igu in po raznih drugih krajih. Povsod so bile odposlane edanostne brzojavke kralju Petru in regentu Aleksandru. Dobili smo poročila o krasno uspešni prireditvi iz vseh navedenih krajev. Obhajujemo, da jih radi nedostajanja prostora ne moremo priobčiti, kar naj nam dopisniki blagohotno oroposte.

Razpisana služba. Pri davčnem okramen oblastvu SBS v Novem mestu je razpisana služba začasnega pisarniškega pomočnika z dnevno 2 K 85 vin, in držiško doklado do preklica. Vojni invalidi, če so sposobni, imajo prednost. Pravilno opremljene in svojerodno spisane prošnje naj se vložijo do dne 10. januarja 1919. pri zgoraj imenovanem oblastvu.

Slovenska banka v Mariboru. Ljubljanska kreditna banka je kupila v Mariboru na najbolj prometnem mestu na vogalu Gosposke in Grajske ulice hotel »Erzherzog Johann« in v njem v tej hiši v pritličju in najkrajšem času svojo novo podružnico. Hotel bo banka renovirala in ga prilagodila potrebam potujočega slovenskega občinstva. Pozdravljamo prvo slovensko banko v Mariboru, kakor tudi prevzetje hotelskega podjetja, ki je za Slovence v Mariboru nujno potrebno.

Nobene kontrole ni v Spielfeldu. Nemci kupujejo na Hrvaškem in v slovenskih okrajih žive in ga popolnoma nemoteno vozijo v Gradec in na Dunaj. V Spielfeldu se nihče ne briga zanje. Vsekakor bo treba v tem oziru nekaj ukreniti. To pa ne gre, da puščamo, ki živijo svobodno preko naše meje, do čemur Nemci pazijo v Ljubljani strogo na vsako miško, da bi ne utekla proti jugu.

O zavratnem napadu na srbske vojske v Grabištinu. V soboto 14. t. m. ob 1. uri popoldne so prišle srbske čete v Grabištinu. Bile so prijazno sprejete celo od strani nemške kolonije, ki je povabila Srbe in jih gostila. Poročilo so Nemci skrivaj odstranili orožje in pozvali iz Celovca dve stotnici s šestimi strojnimi. Ob 4. uri zjutraj so napadli v šoli srbske. Iznenadeni Srbi se niso mogli upirati. Večinoma so viječi, 17 jih je brez orožja bežalo. Od teh sta bila 2 od Nemcev ustreljena in ko sta bila že ranjena s puškinnimi kroglicami usmrčena. Več Srbov je ranjenih. Nemci ni nobeden ranjen, ker ni bilo odpora. V Ljubljani vlada ogromno ogorčenje nad Nemci. Nemci so v svoji besnosti celo strleli v cerkev, kamor so Srbi bežali. Duhovnik je med evangelijem moral bežati iz cerkve.

3 milijone cigarete zaplenili. V Zagrebu so zaplenili v nekem zavodu 3 milijone cigarete. Razdelili so jih med vojske po zagrebških vojaških bolnicah.

Zračna pošta Zagreb - Beograd. Med Zagrebom in Belgradom nameravajo napraviti stalno zračno pošto. Te dni je prvi zrakoplov odšel iz Zagreba v Belgrad. V aeroplanu je bil kurir, ki je nesel s sabo vse važne vesti Narodnega višega za vlado v Belgradu.

Izgubljeni. Neki begunc v Gorisškem je 20. t. m. okrog 6. ure 30 minut zvečer izgubil riavo listnico s precejšnjo vsoto denarja od Rimske ceste do dolinskega kolodvora. Pošteni našli so se naproša, da odda denar proti primerni nagradi pri policijskem ravnanju v Ljubljani. Bleiweisova cesta.

Izgubljena je bila zlata zapetna ura od Starega skozi Mestni trg. po Zidovski ulici do Rimske ceste. Odda naj se proti dobremu plačilu pri Ditrhu, Stari trg št. 9, II. nadstropje.

Zubila se je srebrna ura kot tudi verižica z obeskom od nemškega gledališča od Sv. Jakoba trga. Našli so jo blagovolji oddati proti primerni nagradi upravitelju »Slov. Narod«.

Begunec-invalid iz Gorisškega prosi, ako bi mu kdo mogel podariti nekaj perila ali stare obleke. Sporoči se mu naj na naslov: Franc Jeretič pri Starem Tišlerju v Kolodvorski ulici, da pride po stvari sam.

Poziv! Pisca anonimnega pisma na naslov J. S. ulica S. tu, prosim, da sporoči pravi naslov ali se oglasi v petek na mojem stanovanju v svrhu dogovora. — Sicer smatram vse za zlo obrekovanje.

Prošnja. Oseba, ki je našla kukalo v parturi v četrtki po predstavi »Kralj na Betanovic«, se prosi, naj ga odda pri gledališki blaginji.

Pisarna Narodnega sveta išče pisalni stroj s cirilico, vzame ga eventuelno tudi na posodo.

Novoletna voščila snrejemamo le še v petek in soboto ves dan.

Društvene vesti.

— **Pevski odbor »Glasbene Matice«** se je konstituiral dne 20. decembra t. l. Predsednikom moškega odbora je bil izvoljen g. Andrej Rane, podpredsednik je g. Ivan Zavrtan, tajnik Ivo Peruzzi, namestnik Vendelin Sadar, blaginjak Alojzij Račič, namestnik Alojzij Počivalnik, arhivar Jaroslav Čermak, namestnik Rudolf Medič, odborniki: g. Ljubo Dermelj, Vinko Stegnar, dr. Bogdan Žužek, Josip Tratar, Albin Pleško, Miroslav Kramer, preglednik računov g. Karol Lassbacher in Janko Pibernik. — Za predsednico ženskega odbora je bila voljena g. Danica Pavčičeva, podpredsednica g. Pavla Dietz, tajnica g. Jelica Sadar, nam. Dora Keil, odborniki: g. Mila Počivalnik, Milka Sadar, Iva Jurca, Angela Malič, Anica Sušteršič, Vida Šufflaj, Zupana Zeni, Smolč Marica.

— **Glasbena Matica.** Pevke ženskega zbora prosi odbor, da pridejo v Matico k vaji v petek, 27. t. m. ob pol šest uri, pevce moškega zbora pa isti dan ob osmi uri.

— **Na starega leta dan, torek 31. decembra** priredi pevsko društvo »Slov.« v veliki dvorani hotela »Union« slovenski večer z obširnimi sporedom, ki bo obsejal petje, godbo, šaljive prizore, noveletno alegorijo in ples v dvorani. Slovensko obilježje večeru naj da tudi prihod gostov v narodnih nošah.

— **Društvo inženierjev** vabi člane na sestanek v soboto 28. t. m. ob 4. uri v hotel Ilirija, Kolodvorska ulica. Razgovor o važnih stanovitih zadevah in predavanje g. inž. dr. M. Kasala.

— **Društvo zasebnih uradnikov in uradnic** v Ljubljani naznanja onim članom, ki čevljev niso naročili in jih žele dobiti, da je na razpolago nekaj parov moških št. 40 do 44, ženskih št.

88 in 39 ter otroških št. 30 in 31. Kdor želi čevlje dobiti, naj se takoj zgleda v društveni pisarni med uradnimi urami od 1. do 3. popoldne.

— **Trgovsko bolniško in podporno društvo** bo imelo v petek 27. t. m. ob 4. uri zvečer v sejni dvorani na magistratu svoj letni občni zbor, na kar se člani opozarjajo.

— **Zveza škotistov**, krajevna skupina »Ljubljana«, opozarja svoje člane na društveni sestanek, ki se vrši v nedeljo, dne 5. januarja 1919.

— **Člani slov. narodnega gledališča v Ljubljani** prirede v soboto 4. prosinca 1919, veliko veselico v vseh prostorih Narodnega doma, pod naslovom »Umetniška noč«. Na sporedu je koncert polnega orkestra, mešanega in moškega zbora in nastop vseh solistov z najboljšimi točkami. Nad vse zanimiv in popolnoma nov za Ljubljano pa bo k a b a r e t, kjer se bodo proizvajale točke, kakršnih v Ljubljani se nismo videli. »Umetniška noč« se priredi v korist mensi, arovizaciji in penzijskemu fondu članov slovenskega narodnega gledališča.

— **Slovensko lovsko društvo**, ki je moralo ob izbruhu vojne zbog vstopa odbornikov prekiniti svoje delovanje, prične z Novim letom zopet delati. Tudi društveno glasilo »Lovec« prične zopet izhajati pod uredništvom profesorja dr. Lokarja. Sotrudniki se vliudno vabijo, napolniti predale uredniške mize; saj tekmo vojne so marsikaj videli in doživeli. — Redni občni zbor se vrši na Svečnico 1919. Odbor pripravlja za predvečer velik lovski ples, ki naj prikratk v svobodni Jugoslaviji združi lovke in lovec cele Slovenije. Mnogo članov je oddalo članarino za leta 1914, 15, 16, 17 in 18 na dolgu. Članarina znaša po 6 K na leto in ne bilo bi lepo od članov, da bi tega malenkostnega zneska v prid društva ne utrpeli. — Društvo je pa pristopilo kot ustanovnik g. Josip Turk iz Ljubljane z zneskom 100 K, kar z veseljem beležimo. — Članarino, rokopiše itd. je pošiljati na naslov: »Slovensko lovsko društvo v Ljubljani«.

— **Čevljarska zadruga v Ljubljani** in okolici vabi g. člane na sestanek, kateri se vrši v četrtki dne 26. t. m. točno ob 2. popoldne pri g. Valentinu Mraku, Rimska cesta 4. Zaradi važnih zadev se prosi g. člane, da se gotovo udeležijo. — **Občni zbor Čitalnice v Spodnji Šiški** se vrši v četrtki, na Stefanov dan, ob 2. uri popoldne v društvenih prostorih na Celovski cesti. Na občni zbor so poleg članov pravi posebno vabljeni vsi oni, ki bi sodelovali pri pevske in tamburaške zboru. Šišenska Čitalnica praznuje letos svojo 40letnico obstoja in dolžnost vsakega zavednega Slovence je, da podpira Čitalnico in vseh njenih stremilnic.

— **Iz Menzga se nam poroča**, da se društvo, ki priredi ljudsko igro »Martin Krpan«, ne imenuje »Slovensko izobraževalno društvo«, kakor je označeno v sobotnem »Slov. Narod«, marveč »Katoliško izobraževalno društvo«.

— **Telovadno društvo »Sokol«** na Bledu ima občni zbor 26. t. m. ob 3. popoldne v telovadnici.

— **Občni zbor Sokolskega odseka v Sotradici** se je vršil v prostorih dne 22. t. m. pri br. Gnidicu. Izvoljen je bil sledeči odbor: Predsednik Jos. Oberstar, podpredsednik A. Gnidica, načelnik Evg. Ivanc, podnačelnik A. Gornik. Izvolilo se je še 5 odbornikov ter 2 pregledovalca računov.

— **Krajevna organizacija Jugoslov. demokratske stranke v Sotradici** priredi svoj občni zbor dne 26. grudnia ob 3. uri popoldne v prostorih pri g. Juriju Drobničju.

— **Učiteljsko društvo litjskega okruga** ima svoj občni zbor z obhajitvijo dnevnim redom v petek 27. t. m. ob 11. uri popoldne v Ljubljani pri »Novem svetu« (Prešernova soba). Po tako dolgem času pričakujemo z gotovostjo enkrat polnoštevilno udeležbo. Z novim letom, z novimi razmerami, z novim življenjem na delo. Novi člani dobro došli. Vesele praznike! Bezeljak, t. č. predsednik.

— **Dramat. odsek pevskega društva »Lipa«** v Litji priredi na Stefanovo dne 26. t. m. v dvorani »Sokolskega doma« burko »Nebesa na zemlji«. Začetek točno ob 4.8. uri zvečer.

— **Zveza Jugoslov. železničarjev**, podružnica Zidan most kličje svoje člane k shodu, ki se vrši na dan sv. Stefana 26. decembra t. l. ob 9. uri popoldne v hotelu Juvanič na Zidanem mostu.

— **Občeslovensko obrtno društvo v Celju** ne priredi 22. decembra t. l. pač pa dne 6. januarja 1919 svoj redni občni zbor z obširnimi dnevnimi redom. Obrtniki, osobito pa zadržni načelniki, naj se po možnosti omenjenega občnega zbora v polnem številu udeležijo.

— **Čitalnica v Slov. Bistrici** priredi po petletnem presledku zopet silvestrov večer z Murnikovo veselico »Bucek v strahu«, petjem, govorom in prosto zabavo. Vsi Jugoslovanci iz mesta in okolice so iskreno vabljeni.

— **Sv. Peter pod sv. gor. Podružnica sv. Cirila in Metoda v St. Petru** pod sv. gor. priredi na novo leto v prostorih g. J. Drogenika veliko narodno veselico. Vzporod: slavnostni govor, petje, srečolov, šaljiva pošta, prosta zabava med petjem in godbo, ples. Začetek točno ob 3. popoldne. S čistim dobičkom se bo plačal narodni davek.

— **Akad. tehn. društvo »Triglav«** v Gradcu. Dne 27. decembra t. l. se vrši v Ljubljani, Kolodvorska ul. 3 gostilna Mikč. Sestanek radi bodočnosti društva. Starejšine in redni člani, udeležite se ga gotovo, ker se bo razpravljalo o važnih vprašanjih. Odbor se obrača tudi do starejšin iz Stajerske, da bi prišli na zborovanje. Odbor.

— **Krožek dunajskih Slovencev** iz »Kaiserhofa« se snide dne 28. decembra pri Jerneju, Sv. Petra cesta št. 85, točno ob 7. zvečer. Polkovnik K.

Narodno gledališče.

Iz gledališke pisarne. Danes zvečer ostane gledališče zaprto. — V sredo, 25. t. m. popoldne ob 2. Spicarjeva otroška igra »Pogumni Tonček« za »B« abonement. — Zvečer ob pol 8. opera »Prodana nevesta« izven abonementa. — V četrtki, 26. t. m. popoldne ob pol treh opereta »Michuevi hčerki« izven abonementa. — Zvečer ob pol 8. opereta »Cornevilski zvonovi« za abone-

ment »C«. — V petek, dne 27. t. m. ob pol 8. zvečer opereta »Cornevilski zvonovi« za »B« abonement.

Najnovejša poročila.

Zahvala regenta Aleksandra. Narodna vlada v Ljubljani je prejela nasledno brzojavko:

Belgrad, Na praznik našega ujedinenja je došlo iz vseh krajev slovenskega dela naše domovine toliko dokazov pravega narodnega čustvanja, iskrene navdušenosti, da sem globoko ginjen. Pristrčna hvala vsem v imenu mojega očeta kralja Petra in v mojem imenu. Kmet, obrtnik, delavec, gospod, vsi ste složni v veliki misli ujedinenja, vsi zajedno hočemo v bratski ljubavi na delo, da svobodo utrdimo. Z vami sem trdno uverjen, da bo bodoči narodni praznik z nami praznovati tudi oni del našega naroda, ki danes še prenaša težko breme vojnega časa. Pozdravljeni vsi vrli Slovenci. Aleksander.

Zahvala regenta Aleksandra vsemu slovenskemu prebivalstvu.

Belgrad, 24. decembra. Na praznik našega ujedinenja mi je došlo iz vseh krajev slovenskega dela naše domovine toliko dokazov pravega narodnega čustvanja in iskrene vdanosti, da sem globoko ginjen. Presrečna hvala vsem v imenu mojega očeta kralja Petra I. in v mojem imenu.

Kmet, obrtnik, delavec, gospod, vsi ste složni v veliki misli ujedinenja. Vsi zajedno hočemo v bratski ljubavi na delo, da utrdimo svobodo.

Z vami sem trdno uverjen, da bo bodoči narodni praznik praznoval z nami tudi oni del našega naroda, ki še danes prenaša težko vojnega časa. Pozdravljeni vsi vrli Slovenci! Aleksander.

Regent Aleksander slovenskemu sokolstvu.

Belgrad, 24. decembra. Hvala slovenskemu sokolstvu, ki je od nekdanj visoko dvigalo prapor narodne svobode in našega ujedinenja, na lepem pozdravu.

Jasnost misli, pogum srca in sila naše pesti so zlomile vse okove. Sedaj gradimo nov dom. Vi Sokoli ste poklicani, da sodelujete, da ohranite narod čvrst, plemenit, značajan. Pozdravljam Vas. Aleksander.

REGENTOVA PROKLAMACIJA NA NAROD.

Belgrad, 24. decembra. Regent prestolonaslednik Aleksander izda te dni proklamacijo na narod, ki jo podpisuje vsi člani skupne vlade. V proklamaciji bosta regent in vlada razvila program o bodočih nalogah kraljevine SHS, objemem pa tudi objavila narodu, da sta prevzela v svoje roke vrhovno državno oblast.

POTOVANJE REGENTA ALEKSANDRA V PARIZ.

Belgrad, 24. decembra. Potovanje regenta prestolonaslednika Aleksandra v Pariz je za nekoliko dni odgodoeno in sicer v dogovoru s francosko vlado, zaradi katoliških božičnih praznikov in novega leta, ker je večina francoskih politikov v tem času odsotna iz Pariza, francoska vlada pa želi, da priredi regentu Aleksandru sprejem s častmi in sijajem, ki pristojajo junaškemu vladarju prijateljskega jugoslovanskega naroda. Potovanje se je moralo odgoditi tudi zategadelj, ker se te dni sestane srbska narodna skupščina, ki odobri ujedinenje Srbije z ostalimi jugoslovanskimi pokrajinami, vsled česar je prisotnost regenta Aleksandra v Belgradu nujno potrebna.

SKUPNO MINISTRSTVO.

Belgrad, 24. decembra. Posamna ministrstva so že pričela delovati. Ministri prispijo že dni v Belgrad, da si uredijo svoje urade.

DALMACIJA ODREZANA OD BOSNE IN HRVATSKE.

Split, 24. decembra. Včeraj zjutraj so Italijani zasedli železniške postaje Oblac-Perković. Blizu Doca so prerezali brzojavne žice in jih spojili s svojimi aparati. Na železniško progo so nametali drva in kamene, da preprečijo s tem vsak promet. Vlak iz Sibenika sploh niso pustili oditi, dočim so se morali vlaki iz Knina in Splita vrniti. Tako je kninsko in drniško zagorje odrezano od Splita in Primorja. Dalmacija pa nima nobene železniške zveze več po Steinbeissovi železnici s Hrvatsko in Bosno.

UVEDBA GREGORIJSKEGA KOLEDARJA.

Belgrad, 24. decembra. Ministrski svet je sklenil, da uvede na vsem področju države SHS novi gregorijanski koledar. Kar se tiče uvedbe novega koledarja za srbsko pravoslavno cerkev, se Državno Veče obrne na pravoslavni episkopat in reši to vprašanje po razumu s to korporacijo.

GROF CZERNIN ZA ZDRUŽENJE AVSTRIJE S SLOVANSKIMI DRŽAVAMI

Dunaj, 24. decembra. Grof Czernin bivši minister zunanjih del prevzame vodstvo nemške meščanske demokratične stranke, ki se udeležijo volitev v narodno skupščino. Grof Czernin bo izdelal program, v katerem bo zahteval priključitev nemške Avstrije na sosedne slovanske države, češ, da je to edino sredstvo, s katerim se more preprečiti gospodarsko poslovanje nemške Avstrije.

BRAZILIJA PRIZNAVA ČEŠKO-SLOVAŠKO.

Pariz, 24. decembra. Brazilski poslanik je vročil 19. t. m. češko-slova-

škemu ministru zunanjih del dr. Benešu noto, v kateri braziljska vlada priznava češko-slovaško republiko.

DR. LODGMANOV ODGOVOR MASARYKU.

Dunaj, 24. decembra. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Dne 28. t. m. se sestane na Dunaju nemško-češka narodna skupščina, kjer bo dr. Lodgman obširno odgovoril na Masarykovo poslanico.

DR. MASARYK V NEMŠKEM GLEDALIŠČU.

Praga, 23. decembra. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Predsednik dr. Masaryk je z nekaterimi člani svoje vlade posetil včeraj nemško gledališče v Pragi. Na pozdrav odborikov gledališča je odgovoril dr. Masaryk, da je samoposebi umevno, da bo nemška umetnost ne samo v Pragi, marveč na vsem ozemlju republike pod našo zaščito. Naglašal je popolno enakopravnost Nemcev na Češkem. Gledališki odbor je nato spremlil dr. Masaryka v ložo. Občinstvo je prirejalo predsedniku burne ovacije.

LIKVIDACIJA VOJNE MORNARICE.

Dunaj, 24. decembra. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Razprave o likvidaciji bivše c. in kr. vojne mornarice se bodo pričele prihodnje dni. Predsednik likvidacijskega urada za mornariške zadeve je podadmiral Franc Holub.

ITALIJSKA MINISTRKA KRIZA.

Lugano, 23. decembra. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Ministrski predsednik Orlando se je nenadoma povrnil v Rim, ker je izbruhnila ministrska kriza. Minister Dari je demisijski, drugi ministri, med njimi vojni minister, groze z ostavko.

POVRNEN NEMŠKI PLEN.

Pariz, 24. decembra. »Petit Journal« javlja: Poleg nemških delegatov, ki so prinesli semkaj rusko zlato, so prispeli semkaj tudi še drugi zastopniki nemške vlade, ki so prinesli sabo vrednostne papirje v znesku 80 milijonov frankov, ki so se jih Nemci polastili pri svojem pohodu v Francijo.

UPORNI VOJAKI V BEROLINU.

Berlin, 24. decembra. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Boljševiška mornariška divizija je dobila včeraj od vlade povelje, naj izprazni dvor. Mornarji so se pa uprli temu povelju in so zasedli palačo državne pisarne. Zasedli so hoteli tudi mestno poveljstvo in aretirali mestnega poveljnika. Vladne čete so pa dobile ojačenje. Prišlo je do spopadov in do streljanja. 14 oseb je bilo ubitih ali ranjenih. Vladne čete so potem uporne mornarje razpršile.

Aprovizacija.

— **Meso na rdeče izkaznice B.** Stranke z rdečimi izkaznicami B prejmejo goveje meso v petek, dne 27. t. m. in v soboto, dne 28. t. m. v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: v petek, dne 27. t. m. ob 3. do pol 4. popoldne št. 1 do 200, od pol 4. do 4. št. 201 do 400, od 4. do pol 5. št. 401 do 600, od pol 5. do 5. št. 601 do 800, od 5. do pol 6. št. 801 do 1000. — V soboto, dne 28. t. m. popoldne ob 1. do pol 2. št. 1001 do 1200, od pol 2. do 2. št. 1201 do 1400, od 2. do pol 3. 1401 do 1600, od pol 3. do 3. št. 1601 do 1800, od 3. do pol 4. št. 1801 do 2000, od pol 4. do 4. št. 2001 do 2200, od 4. do pol 5. št. 2201 do 2400, od pol 5. do 5. št. 2401 do konca.

— **Meso za gostilničarje in zavode** bo oddajala mestna aprovizacija v petek, dne 27. t. m. od 1. do 3. ure popoldne v cerkvi sv. Jožefa.

— **Vojne klobase na rdeče izkaznice B.** Stranke z rdečimi izkaznicami B prejmejo vojne klobase v petek, dne 27. t. m. in v soboto, dne 28. t. m. pri Muhleissnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: v petek, dne 27. t. m. popoldne ob 8. do 9. št. 1 do 240, od 9. do 10. št. 241 do 480, od 10. do 11. št. 481 do 720, popoldne ob 2. do 3. št. 721 do 960, od 3. do 4. št. 961 do 1200, od 4. do 5. št. 1201 do 1440. V soboto, dne 28. t. m. popoldne ob 8. do 9. št. 1441 do 1680, od 9. do 10. št. 1681 do 1920, od 10. do 11. št. 1921 do 2160, popoldne ob 2. do 3. št. 2161 do 2400, od 3. do 4. št. 2401 do 2640, od 4. do 5. št. 2641 do konca. Stranka dobi za vsako osebo četrtilogramov vojnih klobas, kar stane 50 vin. Stranke naj pripravijo drobšč.

— **Prodaja praških klobas na ubožno akcijo.** Mestna aprovizacija bo prodajala klobase v vojni prodajalni v Gosposki ulici v torek, dne 23. t. m. popoldne, strankam z rdečo izkaznico »B« od št. 900 do 1200. Vsaka oseba dobi četrtilogram; kilogram stane 8 kron.

— **Krompir za V. okraj.** Stranke V. okraja prejmejo krompir v petek, dne 27. t. m. pri Muhleissnu na Dunajski cesti po naslednjem redu: ob 8. do 9. št. 1 do 200, od 9. do 10. št. 201 do 400, od 10. do 11. št. 401 do 600, popoldne ob 2. do 3. št. 601 do 800, od 3. do 4. št. 801 do 1000, od 4. do 5. št. 1001 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 10 kilogramov krompirja, kilogram stane 80 vinarjev.

— **Jabolka na rdeče izkaznice A.** Stranke z rdečimi izkaznicami A prej-

mejo jabolka v petek, dne 27. t. m. v telovadnici I. državne gimnazije (nasproti Narodnega doma). Določen je tale red: ob 8. do 9. št. 1 do 250, od 9. do 10. št. 251 do konca. Stranka dobi za vsako osebo pol kilograma jabolok, kilogram stane 2 kroni.

— **Jabolka na rmene izkaznice C.** Stranke z rmenimi izkaznicami C prejmejo jabolka v petek, dne 27. t. m. in v soboto, dne 28. t. m. v telovadnici I. državne gimnazije (nasproti Narodnega doma). Določen je tale red: v petek, dne 27. t. m. popoldne ob 1. do 2. št. 1 do 300, od 2. do 3. št. 301 do 600, od 3. do 4. št. 601 do 900, od 4. do 5. št. 901 do 1200. V soboto, dne 28. t. m. popoldne ob 8. do 9. št. 1201 do 1500, od 9. do 10. št. 1501 do 1800, od 10. do 11. št. 1801 do 2100, popoldne ob 2. do 3. št. 2101 do 2400, od 3. do 4. št. 2401 do 2700, od 4. do 5. št. 2701 do konca. Stranka dobi za vsako osebo pol kilograma jabolok, kilogram stane 2 kroni.

Razne stvari.

— **Nemški plen v Obrenovcu.** Iz Belgrada poročajo, da so pustili Nemci in Avstrijci v Obrenovcu 120 vagonov žita in več vagonov drugih živil.

— **Zračna pošta med Zagrebom in Belgradom.** Te dni je odšel za poskušno prvi poštni zrakoplov iz Zagreba v Belgrad. V zrakoplovu je bil kurir s pošto Narodnega veča za Belgrad.

— **Ruske izgube v svetovni vojni.** Ruski poslanik v Madridu je povedal žurnalistom, da je Rusija izgubila v svetovni vojni 9.150.000 ljudi, med temi je mrtvih 1.700.000.

— **Zračni promet preko Atlantskega oceana.** V Londonu se bavilo sedaj z gradbo zračnega vozila za prekooceanski promet. Na tem zračnem vozilu bi bilo prostora za 100 potnikov. Morda se odpravi ta promet prihodnje poletje.

— **S strojnimi puškami na lovu.** Iz Berolina poročajo, da je na Fürstenbergovem lovu Plohrnu bilo ubitih na stotine jelenov ter je sploh storjena velika škoda, ker so šli tatinski lovci na lov s strojnimi puškami. Par oseb je bilo ranjenih in dve mrtvi.

— **Kočija predsednika čehoslovaške republike.** Kočija, v kateri se je vozil predsednik čehoslovaške republike dr. Masaryk po praških ulicah, je ona kočija, v kateri se je vozil pokojni cesar Fran Josip iz Schönbruna v Hofburg. To kočijo je kupil na dražbi čehoslovaški poslanik Tusar in jo poslal v Prago.

Kdor potrebuje cenovno najnižjo tako po povzetju, dokler je še kaj zaloga, našo karbidno svetilko najnovejšega sistema. Cena fino emajlirane viseče in namizne svetilke K 30— Karbid vedno v zalogi pri K. Čamerlik & Ko. Ljubljana, Dunajska c. 12.

Umrl je po dolgem trpljenju naš dober oče in soprog

Ivan Bajt,

orož. stražmojster v p.

danes zjutraj ob osmih v 73. letu starosti.

Pogreb bo na Sveti dan ob treh popoldne iz hiše št. 20 na Starem trgu.

V Ljubljani, 23. dec. 1918.

Zalujoča soproga in otroci.

Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani javlja tužno vest, da je njegov redni član, gospod

Adolf Gerjtel

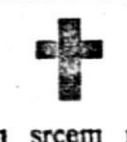
trgovec in posestnik

mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se je vršil dne 22. t. m. ob 2. uri popoldne.

Draga pokojnika pripočamo v blag spomin.

Ljubljana, dne 24. dec. 1918.

Bridkim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežeto vest, da je Bogu vsemogočnemu dopadlo poklicati k Sebi našo iskreno ljubljeno hčerko, ozir. sestro, tetko in svakinja, gosposcino

Pavlo Marinko,

učiteljico na Viču.

V soboto, dne 21. decembra ob pol 6. uri popoldne, je po dolgi mukopolni bolezn, večkrat prevedena s sv. zakramenti, Bogu vdana, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage pokojnice se bo vršil v ponedeljek, ob 3. uri popoldne, iz hiše žalostih, Glince 140, na viško pokopališče.

Blagopokojnico pripočamo v molitvi in blag spomin!

Glince, 23. decembra 1918.

Globoko žalujoči rodbini Gutnik-Marinko.

Zahvala.

Zahvaljujemo se najtopleje vsem darovalcem—vojakom iz artiljerijske delavnice v Ljubljani, drž. kolodvor, za poklonjeni venec in šopke na grob

Maksu Koširju

posebno pa vsem onim, ki so ga spremlili k večnemu počitku.

Ljubljana, 23. decembra 1918.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za preminoge dokaze iskrene sočutja povodom prerane smrti našega preljubnega nepozabnega soproga ozir. očeta, svaka, zeta, gosp.

Ivana Jeršana

uradnika Banke „Slavije“

izrekamo tem potom vsem uradnicam in uradnikom Banke „Slavije“, sodnim uradnikom in svojim sorodnikom za krasne vence in šopke ter častice spremstva, najtoplejšo zahvalo, zlasti g. ravnatelju Hribarju. Bog plačaj! Težka je naša bol.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

V Ljubljani, 23. dec. 1918.

Globoko žalujoči ostali.

2 harmoniki napredaj. Sp. Šiška 154. 8053

Stanovarija s brano 1800 za takoj di- jak sedmošolec. Ponudbe na I. Colnar, Kranj. 8030

10 m³ bukavih drv cenovno napredaj. Ponudbe pod „drva/8027“ na upr. „Slov. Nar.“ 8027

Pohišstvo za eno spalno sobo kupim. Naslov pove uprav. „Slov. Naroda.“ 8052

Lokal v sredini mesta se išče za takoj. Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda.“ 8014

Železna peč, nova, lepa čez 1 m visoka, se ceno prodaja. Med Hmel- niki št. 2, (pri Sv. Križu). 8039

Kolar za navadna kolarska popravila se išče. Zglasiti se je pri vratarju mestne pristave Cesta na Kodeljevo št. 8. 8045

Elektromonter, zmožen slovensčine, nemščine in italijan- ščine, išče primerne službe. Ponudbe na Alfred v. Paruto, Dobrna pri Celju. 8026

Stanovanje z eno sobo in kuhinjo za 2 osebi iščem za januar ali februar 1919. Naslov pove uprav. „Slov. Naroda.“ 8051

Trgovski pomočnik, oproščen vojaške službe kot pod- častnik v pisarni, išče primerne službe. Naslov pove upr. „Slov. Nar.“ 8050

Najame ali kupi se špecerijška trgovina oz. primerni lokal v Ljubljani. Ponudbe pod „Trgovina/8012“ na upravništvo „Slov. Naroda.“ 812

Benčinov motor, od 10—15 konjskih moči, dobro ohranjen, se kupi. Indol, Florjanska ul. 27/II nadst. 8008

Vežoz, koledar za leto 1919. Cena K 1.80. Povzetje samo za Jugoslavijo stane 80 v. več. Ivan Bonač, Ljubljana. 8022

Preklek! Preklek zoper Franciško Vel- kavrh in Alojzija Goršič kar se je o njima govorilo kar ni bila resnica. J. Strakelj, J. Černe.

Hiša v spodnji Šiški, na prijaznem prostoru, enonadstropna, vsa podkletena, z vrto, se prodaja. Naslov pove upr. „Slov. Naroda.“ 8009

Soi zamenjam za petrolej in sladkor. Koliko mi da kdo za vrečo (50 kg) soli. Imam jo več vrec. Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda“ 803-

Sadnega mesta, izvrstnega, je napro- daj, daj večja množina po najnižji ceni. Poizve se Rožna ulica št. 15. 8007

Posedstvo srednje velikosti z dobrim prostornimi poslopi, blizu Celja, kupim ali vzajem v najem takoj. Dopolni na Josip Drda, Loka pri Žusnu. 8024

Najemnik restavracije ob enem vodja hotela se sprej- me za prvi hotel v Mariboru. Pismene ponudbe na Ljubljansko kreditno banko v Ljubljani. 8019

Krasna graščina z dobrim velepose- dom, v središču vseh lepih legi in v bližini železnice se ugodno prodaja. Pismena vprašanja pod „Graščina/8002“ na rpr. „Slov. Naroda.“ 8002

Lokal, primeren za prodajo kandi in gros, se išče v sredini mesta Ljubljane. Ponudbe z navdno najemnine in drugih pogojev na Jos. Rajster, tovarna kandi v Sošanju, Stajersko. 8041

Vežjo restavracijo ali gostilno z me- sarsko sarijo pri kakih to- varni ali trgu vzajem v najem. Ponudbe pod „Gostilno/8047“ na uprav- ništvo „Slovenskega Naroda“ 8047

Uradnik, 38 let star, oženjen, jako tre- znen in zanesljiv, v vse- strokah izvešan, išče službo oskrbnika ali ekonomu na veliko posestvo, bla- gajnika, tajnika itd. Dopise na R. Bra- gajnika, tajnika itd. Dopise na R. Bra- gajnika v Pristavi. 8025

Par škonjev št. 43 skoraj novih, dam za dva nova ali malorabljenja predvoja, le prvovrstna, brezhibna gumijeva obroba z žmula- sto uporo (Wulstmantel) 28x19/8. V Ljubljani, Na Mirju št. 2, pisarna.

Prodaja stanovanja samski osebi ob, jeza spola do smrti in sicer eno ali dve sobi s kuhinjo, plača po dogovoru. Eventualno tudi s postrežbo. Ponudbe pod „Novomesto/8020“ na upr. „Slov. Naroda.“ Na anonimna pisma se oziira. 8020

Zakonsko norečen mož srednje staro- sti se želi se- znaniti z gosposcino ali vdovo v sta- rosti od 25—35 let, katera bi imela veselje do gosposdnjstva in dvoj- ne nedorastli otrok. Resne ponudbe s sliko ali brez slike naj se naslovijo pod „Srečna bodočnost/8040“ na upr. St. Nar.

Ključavničarja treznega, oženjenega, marljivega in sposo- onega, ki razume tudi nemški, iščem za našo tovarno v Medvodah, če mo- goče za takojšnji vstop. Ponudbe, naj- ljubša bi nam bila osebna predstava, so staviti na: Papirnica Gorican, pošta Medvode, Gorenjsko. 7984

Zahvala.

Vsem, ki so izkazali čast najini ljubljani hčerki

Stani

na njenem zadnjem potu, izre- kava tem potom najtoplejšo zahvalo.

Dr. Brejc in soproga.

Dobrega pralnega mila večja množina je napredaj. Poizve se v Rožni ulici št. 15. 8005

Konjskega blapca, pridnega, poštenega, isčem. Oglasi naj se pri vratarju mestne kladnice. 8001

Zošni atolej L. Weis. Zaprt od 24. de- cembra 1918 do 8. janu- arja 1919. 7932

Električni motor z 1 konjsko silo se prodaja. — Kje, pove upr. „Slov. Naroda.“ 7911

Zamenjam gnoj za steljo. Rožna ulica 15. 8006

Smoti (ski) dobro ohranjeni, kupim Ponudbe na Henrik Kenda Ljubljana, Mestni trg 17. 7998

Hiša v Ljubljani se kupi. Kupi se tudi planino. Ljub- ljana, Selenburgova ul. št. 5, I. nadstropje levo 8028

Klavir in fotograf. aparat se pro- daja. Selenburgova ul. št. 5, I. nadst. levo. 8028

Plesnega učitelja ali učiteljico iščejo za zasebni plesni poduk 3 gosposke. Ponudbe na uprav. „Slov. Nar.“ pod „3 gosposke/8015“ 8015

Abonma za dva balkonska sedeža v prvem vrsti se prodaja. Naslov pod „Abonma/“ poštno ležeče Ljub- ljana. 8013

Pes prepelicar, 11 mesecev star, zelo rad selitve ceno prodaja. Gorja Šiška, Celov. cesta 86. 8011

Mehlavano sobo iščem v bližini „Na- rodnega doma“ — „Z. J. Z.“ Narodni dom, pritičje levo 7999

Izvežen knjigovodja išče primerne službe, vstop takoj. Ponudbe na upr. „Slov. Nar.“ pod „Knjigovodja/8023“ 8023

Vino, sadjevec in kisel vodo, se po- stavljajo že lahko razpošilja in naroča pri A. Čet, p. Sošanju. 8054

400 kron nagrade s kbi s 1. janua- rem čeno stanovanje z 2—3 sobami in pritliklami. Odgovor na naslov Vodišek Sp. Šiška 156. 8008

Pristne kranjske klobase, kisel zelje in repo zelje se prodajo. Karol No- vak, Sp. Šiška št. 272, p. Ljub- ljana VII. 8046

20 kg pšenice moka dam onemu, ki preskrbi stanovanje (kuhinja, 2—3 sobe s pritliklami) v mestu. Naslov pri upr. „Slov. Naroda.“ 7993

Trgovska hiša, enonadst. in manjša hiša in okoli 512 orav- lov zemljišča v prometnem kraju v ravlini, zraven velike ceste se prodaja. Naslov pove upr. „Slov. Nar.“ 8092

Starejša ženska se sprejme kot gospo- dnja v pomoč gosne. Vajena mora biti vseh doma- čih del in tudi na polju. Plača 50 kron in vse orosto pri Marilj Karlovšek, posestni- ca na Lavi pri Celju. 8091

5 kg riža in liter črnega olja dobi za nagrado, kdor preskrbi majhni uradniški družini stanovanje 2—3 sob. Ponudbe na ins. odd. „Slov. Naroda“ pod „Rudi“. 7865

Pisalni stroj in železna peč z zad- ošnimi in koloni je napredaj. Oledati je mogoče te reči tri dni zaporedoma na Marije Terezije cesti 6. pritičje, na gorenjem vogalu hiše. 7967

Finaga suhega mesa večja množina, paradižniki, prvovrstno bučno olje, razne vrste likerjev in bombončki kakor tudi gorščica (ženoi) se odda v trgovini M. Dörfl, Mestni trg št. 12, Ljubljana 7857

Trojnič vojne mornarke, vojašč. prost., poročec, brez otrok, večš služ- bovanja pri parnih kotlih, izučen ključ- avničar, išče stalne službe v Ljubljani, ali na deželi. Ponudbe z navedbo služ- benih prejemkov pod „H. B. 5“ 7941 na upr. St. Naroda. 7857

Zamenjam 2 hiši v Ljubljani s pri- temnopolnim posestvom na deželi, najraje v Ljubljanski okoli- čini. Ema hiša ima 3 predajalniške prostore s stanovanji, druga z večjim skladiščem ali delavnico s stanovanji. Cenj. ponudbe pod šifro „Zamenjava/7920“ na upr. St. Nar. 7920

Kočijaši. Traže se dva kočijaša za teške konje, a osim toga mora biti eden od oveh dvojice vješt vožni sa kočijom. Isti moraju biti zdravi, laki i pouzdani ljudi te neoznenjeni. Plača mesečno K 200—, stan u na- ravi i svetlo. Ponudbe slati na Prvi hr- vatski milia načrge d. d. u Karlovcu. 789

Kinopodjetnik! kateri žele v svojih podjetjih predvajati fil- me s slovenskimi ali hrvatskimi nadpisi in opisi, naj blagovolijo vposlati na- tančne naslove, kje se podjetje nahaja ter kolikokrat isto menja svoj program, na naslov Niko Ogrč, operater, Ljubljana, Mestni trg 24, I. nadst. 7882

Kočijaža, sposobnega, zanesljivega in treznega, ki zna s konji dobro in ljubezljivo ravhati ter se zamore porabiti pri kočiji in težki vožnji sprejme takoj. Predlilica in klad- nica v Trzinu. Mlademu, krepkemu, oženjenemu možu se daje prednost. Vstop takoj. Osebna predstava in po- nudba zaželjena. 7943

Strokovnjak lesne trgovine, ztrožen bilance, slov. in nemške- ga jezika v govoru in pisavi, dobro verziran tudi v davčinah, bolni ki blagajni in zavarovanju proti nezgo- dam, se išče takoj kot vodja lesne ve- letgovine. Reflektira se le na prvov- rstno, resno moč. Naslov pove upr. „Slovenskega Naroda.“ 8049

Kožuh je napredaj pri krojaču Francu Kret. Tarjaški trg št. 1. 7729

Stanovanje išče gosposcina. Ponudbe pod „Gosposcina/7933“ na upr. „Slov. Naroda.“ 7933

Licija koža, lepa, in omara za pe- lje, rito s štirimi predali se prodaja. Križevniška ul. 4. 7853

Ptičje krmo priporoča trgovina s se- menl Sever & Komp. Ljub- ljana, Marijin trg 8. 7514

Zaključni blavi in keka) zajcev se prodaja. Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda.“ 7940

1000 kg kozopnega semena prodam po dogovoru. Josip Novak, Brezo- vica pri Ljubljani. 7919

10.000 m bakrene električne žice je ceno napredaj. Kje, pove uprav- ništvo „Slov. Nar.“ 7938

Ženska za snaženje trgovskih lokalov in portalov se išče za pred- poldansko službo. Oglasi se je pri tvrdki Pavel Magdič, Ljubljana. 7922

400 kosov raznega srebrnega jedil- nega orodja je po nizki ceni na prodaj. Poizve se pri zlatarju g. Zupancu, Wolfova ul. št. 6. 7134

Tibega družabnika s kapitalom se išče za trgovsko podjetje. Ponudbe pod „Družabnik/7693“ na upr. „Slov. Naroda.“ 7683

Več hiš je napredaj v Ljubljani. Pojasnila daje pisarna dr. Iv. Tavcar, dopolne med 8 in 11 uro Sodna ulica št. 2. 7664

Sladkor den. Spirit, petrolej ali drugo dam za sol kakor tudi za egiptovske svačice. Naslov: Cvetko Vratarjevič, poštni predal 27. 7739

Vaje skladate, pripravno za delav- nico, v mestu ali v bližini se išče. Ponudbe pod „Skladi- šte/7742“ na upravništvo „Slov. Naroda.“ 7742

Mehlavano stanovanje s kuhinjo išče mirna stranka brez otrok za takoj 1. jan. 1919. Do- pisi pod „Mirna stranka/7826“ na upr. „Slovenskega Naroda.“ 7826

Medna šivilja išče primerne mesto za pomočnico, kjer bi meia tudi hrano in stanovanje. Po- audbe pod „Šivilja/7818“ na uprav- ništvo „Slov. Naroda.“ 7818

Proda se: dobro okranjen kovaški meh, 60 kg žrebljev za kvedrovec, 10P kg sohe kisline, 55 kg konopac vrvi ter več drugih stvari. Kje, pove uprav. „Slov. Naroda.“ 7914

Kuharica snažna, pridna in poštena, se sprejme poleg hišne v trgovsko hišo v Ljubljani. Razumeti mora razven dobre kuhne tudi druga gospodinjstva dela. Naslov pove upr. „Slov. Naroda.“ 7875

Naznaniam amaterjem, da imam še fotografiranih razglednic in pa- pirja velikosti 9x12. Oddam tudi v najmanjši množini. Fotograficna za- loga Lergetporer, Bied. 7897

Pisalni stroj „Smith-Premier“, posebno pisarne, ker napravi 8—10 kopij, je napredaj. Vprašati pod šifro „Smith-Premier/7968“ na upr. „Slov. Naroda.“ do 31. t. m. 7868

Proda se skoraj nova oprava iz cir- nobnega lesa za 2 spalni sobi. Postelje z vso opremo razen perila tudi nekaj druge oprave je na- ročaj. Pojasnila daje Franc Kus na Bledu. 7986

Lokal svetel, prostoren, za trgovino, se išče v Ljubljani na Mestnem trgu ali Stritarjevi ulici, Marijinem trgu, Prešernovi ulici ozir. Dunajski cesti. Ponudbe pod „H. G. 12“ na upr. „Slov. Naroda.“ 7980

I-čim pristavalka (maierja), oženje- na, brez otrok, snažna, brez otrok, oba zdrava, pridna, poštena, snažna in varčna — Znati mora vsa domača dela kakor pri živini, na vrto in polju. Plača po dogovoru. Naslov pove upr. „Slovenskega Naroda.“ 7935

Proda se: okrog 60 m močnega plat- na 80 cm širokega in 9 m temneplavne blaga za ženske obleke po izredno ugodni ceni; nadalje moška zlata ura, Weiss-Trieder-Blinocle s 6 X povečavo in razne druge stvari. Kdo, pove upr. „Slov. Nar.“ 7891

Iščem kot gosposdino starejšo pošteno snažno in varčno žensko za vsa domača dela. Znati mora kuhati in obdelovati vrt. Plača po dogovoru. Ponudbe na: Estova, učiteljica na Rovih, p. Radomlje na Gorenjskem. 7852

Zamaške iz probkovine v vseh veliko- stih tudi za lekarnarje na- domestek „Korkon“ za vse steklenice, z lesa za sode izdeluje Zagrebška in- dustrija zamaškov in predmetov iz pro- bkovine. Poslov: Kolodvorska cesta št. 17. L. Juric, tovarna Mandaličeva ul. št. 17. telefon št. 769. 7298

Kot skladiščnik ali pisarniška moč v kakršnem bilo uradu želim nameščenja sedaj, ko sem se vrnil z bojišča. Vajen sem pisarniških del, kakor tudi sloven- skega, hrvatskega in nemškega jezika v govoru in pisavi. Pripravljen sem vstopiti en mesec brezplačno. Naslov pove uprava „Slov. Naroda.“ 7966

Dobra, kmetička gosposdnja, če tudi skrbna in zdrava ženska lahko vendar krepka in zdrava ženska lahko vdoma, k večjem z enim otrokom ali begunka, katera razume samostojno navadno kmetičko gosposdnjstvo, se sprejme takej proti primerno dobri plači na veleposestvo Slom (Slomškov dom) na Ponikvi ob južni želez. kamor se naj pošljejo tudi pismene po- nudbe do 31. decembra 1918. 7691

Prodajalke za vsa dela iščem. Franc Kham, Miklošičeva ceta št. 8. 7729

Žensko kolo, dobro ohranjeno, se prodaja. Poizve se na Sv. Petra cesti 14 v trgovini z obleko. 7976

Prava kava prvovrstne kvalitete se zamenja za sladkor. Na- slov pove upr. „Slov. Nar.“ 7854

Moška suknja, lepa, črna, se pred- menl Sever & Komp. Ljub- ljana, Marijin trg 8. 7514

Lovski puške, kal. 16 in kal. 12 so napredaj pri F. K. Kaiser, parkar Selenburgova ulica št. 6. 7401

Službo plačilnega natakarja v hotelu ali v kav- varni iščem. Ponudbe na upr. „Slov. Naroda“ pod „Natakar/7952“. 7952

Štedilnik iz glinastih pečnic, popol- noma dobro ohranjen, z vsemi železnimi deli, takoj prodaja R. Strmečki v Celju. 7947

Dva konja se kupita, ne nad 8 let let stara, 16 peti visoka, porabna za kočijo in težko vprego. Ponudbe na Poštali predal št. 54. 7922

Stanovanje, majhno, letno, iščem kje v sredini mesta. Posre- dovanje nagradim. Dopisi na Friderik Löffler, hotel pri Slomu soba št. 74. 7933

20 kg nularice prispevam mesečno boljši obitelji, katera mi nudi mesečno sobo s hrano. Janko Šibenik, Gosposka ulica št. 16. 7884

Domače čebulice kilogramov po nizki ceni prodaja. Naslov pri uprav. „Slovenskega Naroda.“ 7874

Vrtnarija se vzame v najem, najraje v Ljubljani ali pa tudi drugje v kakem prometnem kraju. Naslov v upr. „Slov. Naroda.“ 7893

Posestvo ob južni železnici, 20 minut od kolodvora Sava, se za živino in orodjem vred odda pod ugod- nimi pogoji v najem. Več pove Josip Divjak, v Ribnici. 7964

Šivilja v vseh vrstah in kakovostih za oblike in bluze ter specijalna vrsta za zimske damske kostume, razpošilja modna trgovina M. Bidovec v Mariboru. 7414

Jabotka (mošanska) v zabojih od 30 do 50 kg A K 2—, 240 in 280 razpoložljivi proti polovičnemu pred- plačilu, ostanek po povzetju Maks Joranc, Stolni trg št. 2, Maribor na Dravi. 7703

2 krasna kočijška konja z ogrsko konjsko oravro ter popolnoma nov lovski voz na finih poresih, napredaj za la- stno ceno. Več pove Muška, Novo- mesto št. 176. 7616

Hišna oprava za dve spalni sobi iz mehkega lesa, sestojajoča iz 2 visokih omar, 2 postelj, 2 nočnih omari, 1 umivalne omare, z ogledalom, 1 mize, 4 stolov napredaj pri Mat. Gogala, mizar na Bledu. 7880

Mlad mersarški pomočnik vajen tudi prekaljeval- ske obrti, se sprejme po novem letu. Plača po dogovoru. Istotam se sprejme tudi vajenec. Franc Golob, Sp. Šiška 50. 7880

Električna žica. Kupi se za visoko žice za glavno izpeljavo in sicer: bakrena ali aluminijasta pa tudi železna žica se prevzame za to rabo. Rabi se od 10—12 kilometrov. Ponudba naravnost električni stroji zadrugi v Mengšu z navedbo najvišje cene, do 2. januarja 1919. 7965

Bukavo ogle. se prodaja vsaki dan ure pri gostilni Kramar, na dvorišču, Glince. Cena 95 v. kg. Prodaja trdka A. Kušan, Ljubljana, Karlovska c. 15. Ponudim malo za pranje, malo »Dob« cikorijsko, čaj, papriko, sveče, kisovo kislo, razne esence, vermut vino sladko, sadni mošt. Proda se tudi nad 100 hl hrastovih sodov. 7502

Kupujem lepe prave **Prodajam** krema suhe gobe! Prodajam za čevlje v kovinskih doza, 1/2 doze po K 15, 1/4 doze po K 28 za tuc, mast za čevlje, čevlje z lesenimi in usnatimi podplati, glikove in žimnate krtače, toaletno milo, koloniz, trske krtače, lesene in porcelanske pipe, pralni prašek i. t. d. po najnižjih cenah. Zverstvo lanskega vina, borovničar, silovko, trojanec, čajni rum, kavaj in čajni nadomestek že oslajen. M. RANT, Kranj. 7411

Dama, ki se nahaja momentano v hudi denarni stiski, apelira za zaupanjem na usmiljena srca, ki bi ji hoteli posoditi K 2500— proti mesečnemu odplačilu po K 50—, kar bi bilo marsikomu malenkost a njej v veliko pomoč, za katero bi mu bila vedno hvaležna. Obenem zagotavlja, da je varnost posojila popolnoma zavarovana. Resne ponudbe pod šifro „Pomoč v sili“ na uor. »Slov. Nar.« Prosi se nujne pomoči. 7901

Mlad častnik, (pomorščak) jako lepe zunanosti ter z večim premoženjem želi v svojo prirediteljsko korespondenco z damo slovenske narodnosti katera posreduje svoje premoženje ozir. posestvo. Ker ne name ravam dalje službovati, ter mi je edina želja se posvetiti gospodarstvu, reflektiram le na takšno, ki ima večje posestvo, oz. obrat. — Ker je zadeva popolnoma resnega značaja, se prosim, da odgovorjajo samo osebe, ki jih vsa stvar zanima. Ponudbe s polnim naslovom je poslati pod „Pomorščak 79/7881“ do prvega januarja 1919 na upr. »Slov. Nar.« Tajnost zadržana anonimno v koš. 7881

Štampilje

vseh vrst za urade
društva, trgovce
ANTON CERNE,
graver in izdelovatelj
kavčukovih štampilj

LJUBLJANA, Dvorski trg št. 1.

Semena!

Koleraba modra in bela, orjaška, dunajsko zgodnje krodavro, laško zolje, zgodnje in pozno zelje z orjaškimi glavami, korenje belo in rumeno, rdeče orjaško, karote, čebula cvilavka, solatna pesa, temnoredča, kumerice za vkladanje in krivuljasto kumara, šinča, sladki janož (fenhel), kumena, karfiola, majaron, peteršilj, zelena, repa itd. vse najceneje na veliko. 7909

Posebne ponudbe zaimenčno zaenajšnje prvotne kakovosti, normalno kaljivo, nudi specialna trgovina in vzgojevalnica semen

A. RICHTER, Hofmannmestec, Češko.

Prva specialna trgovina z rokavicami in parfumi

O. BRAČKO
Dunajska cesta št. 12.

Razpis.

V službenem področju oddelka za kmetijstvo narodne vlade SHS v Ljubljani, se razpisuje služba

strokovnega in upravnega vodje vsega žrebarstva v območju Narodne vlade SHS v Ljubljani s sedežem in prostim stanovanjem v žrebarni na Selu pod Ljubljano in s prejemki tistega činovnega razreda, ki so primerne sposobnosti imenovanega. Sprejme se le teoretično in praktično v konjarstvu naobrazena in v tozadevnih poslih praktično izvežbana oseba, ki dobro pozna konjerske razmere v slovenskem ozemlju.

Pravilno kolekovane in opremljene prošnje z življenjepisom naj se vložijo do 1. januarja 1919 pri podpisnem predsedstvu. Ljubljana, dne 20. decembra 1918. Predsedništvu oddelka za kmetijstvo Narodne vlade SHS v Ljubljani. Poverjenik: A. KALAN I. r.

Kinematograf „Jugoslavija“

ki se ima otvoriti te dni v Novem mestu, vlijudno vabi cenj. občinstvo na brojno udeležbo.

ZORICA GOLJEVSČEK
JANKO BRUHA 8043
ZAROČENA
Ljubljana 23. decembra 1918 Planice

Tovarna klavirjev
M. ROPAS, Celje,
priporoča najfinejše klavirje in pianine.
Edina jugoslovanska trdka.

ČEVLI zg umijastimi podplati so zopet, in ker so sirovine pošle, zadnjikrat v zalogi. — Cena za moške K 85—, za ženske K 73—. Zeloga čevljev „PEKO“ Peter Kozina & Ko. v Ljubljani, Breg. — Naročila po pošti se ne izvršujejo.

Varnost kapitala.

Kdor si hoče kapital za poznejšo dobo zasigurati naj se zavaruje pri Prvi češki splošni delniški zavarovalni družbi „Koruna“ v Pragi. Zastopstva po vseh slovenskih krajih, za Kranjsko v Ljubljani Dalmatinova ulica 7. A. Klun Glavni ravnatelj te družbe je moral k vojakom, ker je znal braniti zavod pred avstrijskim vojnim posojilom. 8044

Posojilnica v Mariboru
(Narodni dom)

obrestuje od 1. prosinca 1919 naprej do preklica hranilne vloge brez odpuščaji po 3% hranilne vloge proti trimesečni odpuščaji po 3 1/4%.

V Mariboru, 21. grudnia 1918. Ravnateljstvo.

Dražbeni oklic.

V petek dne 27. grudnia 1918 letno ob 9. uri dopoldne se bode prodajalo v jahalnici, Bleiweisova cesta št. 15 petom javne dražbe 1 barako, 3 trenske vozove, prazne zaboje, žimo in razne druge predmete proti takojšnjemu plačilu v gotovini. — Zdražilec mora na lastne stroške takoj odstraniti kupljene predmete.

LJUBLJANA, dne 21. grudnia 1918.

Za vodstvo stvarne demobilizacije: Ing. Kobil.

Največja izbira božičnih drevesc
vsekovrstnih aranžmajev, šopekov, različnih palm ter krasna izbira vsakovrstnih najmodernejših salonskih cvetlic.
Prva ljubljanska cvetličarna VIKTOR BAJT.

Javna dražba vina.

Dne 28. t. m. ob 9. uri dopoldne se bode poton dražbe na postaji Skofljica prodalo 22 sodov lanskega vina v posedah od 300—450 litrov. Vino pride v posameznih posedah naprodaj.

Županstvo Šmarje-Sap.

Srbečico, hraste, lišaje
odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. postav. varovano „SEBAFORM“ mazilo. Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni lonček K 3—, veliki K 5—, porcija za rodbino K 12—. — Dr. E. Flesch's Kronen-Apotheke (Győr), Raab Ogrsko. — Zaloga za Ljubljano in okolice: Lekarna „pri zlatem jelenku“, Ljubljana, Marijin trg. 5958 — Pozor na varstveno znamko „SEBAFORM“

Pozor! Jugoslovani! Trgovci!

Nudim Vam zemljevid celokupne Jugoslavije. Vsak trgovec naj bi ga prodajal, vsaka hiša naj bi ga imela; saj je to zemljevid naše svobodne domovine. Cena na drobno 2 K. Denar naprej. Trgovcem pošljem najmanj 50 zemljevidov za 60 kron, prosto pošiljine proti povzetju. Za večja naročila popust po dogovoru. Se priporočam Rudolf Cotič, Vrhnika.

Za božič! Samo dobre ure, zlato, srebrne, nikljaste in jeklene, ure na mihalo (ni vojno blago) in budilke. — Uhani, prstani, kolčiji, moške in damske verižice srebrne in amer. dublé itd.

po najnižjih cenah. K. LINHART, urar, Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 7. Opomba. Samo dobro izučen strokovnjak, ne pa trgovec more razločiti, kakšna ura je dobra. 7723

ČEVLE IN OPANKE

vsake vrste lahko vsakdo sam nabije (templa) če si naroči

železni last
:: (kopito) ::
za ceno od K 11— loco tovarna. Pošilja po poštne povzetju.
SMEV, tvor. strojeva Bielovar.

Parafinskih sveč in parafina
potrebujemo vsako količino in prosimo one, ki imajo to blago, da nam je ponudijo ob označbi cene, velikosti, opreme in količine.
Trbojevič & Pudarič, agent. komisijoni posao, Karlovac.

Industrija za razsvetljavo

društvo z o. z. Maribor ob Dravi, Gosposka ul. 5.
Električne naprave za razsvetljavo za mine, žage in druge kraje. Električni motorji električni hladilniki, električne žepne svetilke. 7992

Inženirja-potnika

Isče velika avtomobilska tvorilca za ljubljansko okrožje. Ponudniki z brezhibnimi referencami, zvezami, strokovnim znanjem ter dobri obsevalnimi oblikami naj svoje ponudbe s sliko, dosežanimi poslovanjem, študijami, jezikovnim znanjem na slove pod Reisingerstr. 21521 na Ana. Exp. M. Du. ke Nachl. A. G. Duca (Wien) L1. 798

Trgovci!

Ozira se na vedna naročila vzorcev vlijudno poročam, da jih ne pošiljam, dokler ne nastopijo bolj normalne razmere, ter prosim, da pride vsakdo osebno izbrat, ker zaloga je še velika in cene nizke.

Veletgovina R. Stermecki, Celje.

Tovarna mila in sode Ignac Fock v Kranju

otvarja zopet delen obrat
Ima razpoložljive male množine prvotnega jedrnatega mila, kristalne sode in kolomaza ter prosi naročb. Natančnejše ponudbe na zahtevo.

Nabavljajte si sliku našega vladara!

Upravo je izšla u veličini 34x47 cm vrlo uspeja, fino izradjena slika Njegovog Velikanstva kralja Srba, Hrvata i Slovenaca

Petra I.

Preporuča se, da si sliku našega vladara nabave svi uredi i zavodi kao i privatnici. Cijena je primjerku K 5—. Naručbe poštom obavljaju se brzo i točno uz pouzete ili uz unapred pripisani iznos a upravljaju se na Knjižaru Jugoslavenske akademije L. Hartmana, (St. Kugli) Zagreb, Ilica 39.

V restavraciji „pri Roži“

v Ljubljani

se toči od 23. decembra naprej

zopet pivo.

Dražbeni oklic.

V petek, dne 27. t. m. ob 9. uri dopoldne se bo prodala na Vrhniki lepa, velika

lesena baraka

in sicer potom javne dražbe. Kupnino bo položiti takoj v gotovini.

V Ljubljani, dne 22. decembra 1918.

Po nalogu poverj. za j. dela in obrt: Jelenc, stotnik.

St. 289 7907

Razglas.

Prodaja vojaških povoznih kuhinj, ki so za vojaštvo neprecenljive vrednosti in zelo drage je vsakomur naistojno prepovedana. Kdorkoli je kuhinje ali pa tudi posamezne kotle že kupil, je dolžan da se radi oddaje proti povratu kupnine zglasti pri poveljstvu II voj. okr. v Ljubljani v kazini oz. pri pristojnem županstvu. Kdor pa si je prilastil označene kuhinje nepravilnim potom, je dolžan le-te vrniti na lastne stroške do konca januarja 1919 pri trainskem poveljniku g. majorju Vodopivcu na na dirkališču v Ljubljani. Pri komur dobijo preiskovalni orani, ki se bodo odposlali po vsej deželi, to dragoceno blago še po 1. februarju 1919, bo razen z vrnitvijo na lastne stroške kaznovan še z občutljivo denarno globo ali zaporom.

V LJUBLJANI, dne 11. grudnia 1918.

Vodstvo stvarne demobilizacije.

St. 16.7.6. 8056

Razglas.

Pobiranje pasjega davka za leto 1919 se bode pričelo z dnem 2. januarja 1919. Ta davek je plačati v okrožju ljubljanskega mesta za vsakega psa, izvemši za one, ki so za varstvo osamljenih posestev neobhodno potrebni. Lastniki psov naj si preskrbe za to leto veljavnih pasjih znamk, najkasneje do dne 20. februaria 1919, pri mestni blagajnici proti plačilu

8 kron.

Z ozirom na § 14 izvršilne naredbe o pobiranju pasjega davka opozarja se lastniki psov, naj pravočasno vplačajo takso, ker bode polovil konjač od 20. februaria 1919 nadalje vse one pse, ki se dobe na ulicah brez veljavnih znamk.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 11. decembra 1918.

„Jugoslavenski LLOYD“

prije „Hrvatski LLOYD“
izlazi dva, povremeno i tri puta na tjeđan, kao narodno-gospodarski list

u Zagrebu,

uvrštjuje u redakcionalnome i oglasnome dijelu ponude i potražnju trgovaca, obrtnika in industrialaca iz svih područja države SHS. za svakovrstnu robu. Prima, daje i posređuje informacije u tome smjeru.

Informativni list za sva narodno-gospodarska pitanja. — Ogledni primjeri besplatno.

Uprava „Jug. Lloyd“ nalazi se u Zagrebu, Moravska ul. br 21.

Zidarji in težaki

se sprejmejo.

Zglasijo naj se: Gosposka ulica 8, prtljice.

Učiteljica, večša slovenščine, nemščine in igranja klavirja, se išče za vzgojiteljico k trem otrokom, od katerih hodi deklica v 4. razred, dečka bi bilo pripravljati za 1. razred. Mesečna plača po dogovoru. Ponudbe s pričevali na naslov: Marijana Komes v Laškem trgu. 7778

Sobna, napisna in druga plesarska dela
(mirovni material) prevzema

Ivan Pirker in dr.
Ljubljana, Reber št. 11.

Proda se stavbišče

Knežji dvorec
(Fürstenhof) 6623

v Gosposki ulici v Ljubljani v izmeri okroglo 3600 m² in travniku na Barju v izmeri okroglo 18 ha. Pojasnila v odvetniški pisarni dr. Edvina Ambrositsch v Ljubljani, Knafjeva ul. 4.

Razpis.

V službenem področju oddelka za kmetijstvo Narodne vlade SHS v Ljubljani se razpisuje služba

vodje oddelka za veterinarstvo

Pravilno kolekovane in opremljene prošnje naj se vložijo do

1. januarja 1919

pri podpisnem predsedstvu.

Ljubljana, dne 20. decembra 1918.

Poverjeništvu oddelka za kmetijstvo narodne vlade SHS v Ljubljani.

Poverjenik: A. KALAN I. r.

„Jugo“ milo za pranje

poboljšana vrsta, belo v komadih po 1/4 kg. 1 zaboj s 25 kg (to je 100 komadov) K 110.— franko zaboji iz Zagreba. S pošto 4 kg netto K 28.— franko. Razpošilja po povzetju zavod za eksport M. Janker, Zagreb br. 15 Petrinjska 3. Z naročilom vred naj se pošlje polovica iznosa.

Naznanilo.

Stavbno podjetje Jakob Accetto

Tabor 2

naznanja tem potom, da se je povrnili

nije stavbni zastopnik Augustin Accetto iz vojne ter nadalje v popolnem obsegu izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela.

Priporoča se slavnemu občinstvu, častiti duhovščini, javnim korporacijam itd. za nadaljnjo naklonenost iz zaupanje. Tehnična pisarna za izvrševanje vsakovrstnih škic, načrtov, projektov, proračunov itd. se nahaja na: **Taboru 2.**

Naročila se sprejemajo tudi v Sodni ulici št. 4, I. nadstropje. 7912

Solidna in točna postrežba.

Razpis.

Na kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu je namestiti

ravnatelja

s prejemki, ki se bodo uredili po dogovoru in po kvalifikaciji, dalje s prostim stanovanjem in s pravico do napredovanja.

Pravilno kolekovane prošnje, opremljene z dokazili o dovršenih splošnih in kmetijskih študijah, o dosežanih službovanju, o učni usposobljenosti, o starosti, državljanstvu in o jezikovnem znanju, naj se vložijo do

15. januarja 1919

pri narodni vladi SHS, oddelku za kmetijstvo.

Ljubljana, dne 20. decembra 1918.

Poverjeništvu oddelka za kmetijstvo Narodne vlade SHS v Ljubljani.

Poverjenik za kmetijstvo: A. KALAN I. r.

Kopirne svinčnike večja množina, se prodajo.

Pisemski papir v mapah in skatljah, velika izbira.

Karbonpapir za pisalne stroje za gg. odvnetike, trgovce in druge razne pisarne. Zelo nizka cena.

Črnilo v malih in večjih steklenicah za pisarne in preprodajalce ugoden nakup.

Radike za preprodajalce najnižje cene.

Gumi v steklenicah, različne velikosti. Pri večjem odjemu znaten popust za urade in trgovce.

Pecatni vosk Pri večjem odjemu znane cene.

Papirnate serviete boljše vrste za hotele, restavracije in boljše gostilne. Izjemne cene.

Razglednice umetniške in vse druge vrste kakor pobožne, razne rože, ljubimke, voščilne i. t. d. Velika izbira.

Kse zgoraj omenjeno blago se dobi na debelo in drobno najceneje pri

L. Pevalek

trgovina s papirjem.

Ljubljana, Židovska ulica št. 4.

PRISTNO VOLNENE OBLEKE

dobavlja po meri v
najkrajšem času

Josip Rojina

Fr. Jožeta C. 3.

Stare damske klobuke

sprejema v popravilo in tudi nove pre-
nareja na nove oblike Fran Cerar,
tovarna slamičkov v Štobu, pošta
Domžale pri Ljubljani. — Cene pri-
merno nizke, postrežba točna. — 5498

Jabolčnik,

sadni kis, vino letošnje, sli-
vovka, vino v steklenicah v
veliki množini razpošilja
Maks Jerausch, Stolni trg 2, Maribor.

Gonilni jermeni.

Za razpečavo svojih prvovrstnih jerm-
nov iz platnenih vlaken

Iščemo gospoda

z dobrimi zvezami z industrijo.
Natančne ponudbe z navedbo referenc
na Kattner u. Co. Gradec, (Graz),
Raetzkystr. 14. 7982

Proda se:

novo Puchovo kolo z nove pnevmat-
ike, večja množina boljnih novih vreč
tri dvojezne kočice, stroj za čiš-
čenje žita in vrtni ablopal stoli ter
dalmatinsko vino. — Povpraša se:
Frederova ulica št. 54/1. med 4.
in 5. uro popoldne. 6479

Otvoritev prve ljubljanske šole za češki jezik

in češko trgovsko korespondenco.
V četrtek, 2. januarja 1919. — Honorar
K 5 za osebo in posamezno uro, več
oseb skupaj K 3 za osebo in uro. —
Ponudbe pod „Praga 99“ na upravnishvo
„Slovenskega Naroda“. 7507

Kupujem umetno zobovje

in splošno vse, kar je starinsko.
Posredujem pri prodaji posestev.
ALBERT DERGANČ, brivec
Franciskanska ulica 10. 6044

Naznanilo.

Usojam se čast. prejšnjim naroč-
nikom kakor tudi sploh sl. občinstvu
naznaniti, da bo brivost za potrebo
zopet odprta.

Tudi naznanjam čast. odjemalkam,
da bo trgovina za naprej ves dan do-
stopna in se priporočam za nadaljnje
oziroma zopetne naklonjenosti.

Štefan Strmol,
Ljubljana, Pod Trančo 1.

ČEVLJE

z lesenimi podplati (coklje)
v vseh velikostih imamo v zalogi.

Cenike pošiljamo zastoni, kot vzorec
pa 1 par po poštenu povzetju. Na za-
htevo povzročimo tudi več parov.

Čevljarska zadruga iz Mirna,
sedaj Vrbovec p. Mozirje.

Najpripravnejša

DARILA

za Božič in novo leto!

šerpe, svilnate (sanžan), ruže, vol-
nene in zametaste od 40 K naprej
Volneno blago za ženske obleke in
bluze, kamurik za predpaske. Ni
papirnato, ampak pravo blago!
Manufakturna in konfekcijska trgovina

S. Kosér,

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 24.

Za Božič in Novo leto

prigoroča

6649

fotografske umetniške slike

A. BERTHOLD,

fotografski umetniški zavod, Ljubljana, Sodna ul. 13.

Vsaka dama naj čita

mojo veleznimivo navodilo o

modernem negovanju gradlj.

Iskušen svet pri vpadlosti in pomanj-
kanju bujnosti. — Pišite zaupno na

Ido Krause, Požun, Pressburg Ogrsko
Schanzstrasse 2. odd. 41.

Priporočam

veliko zalogo pohištva

od priprostega do najfinjšega izdelka.

Fran Škafar, Rimska c. 11.

pohištveno in stavbeno strojno mizarstvo.

Kupujem tudi vsake vrste les.

Čevlji

najboljše kakovosti so
zopet dobé po dnevnih
cenah, v zalogi tovarne
čevljev

Peter Kozina & Co.

v Ljubljani (na Bregu).

Pismena naročila se vsled sedanjih
razmer ne izvršujejo, ter se priporočam
osebni nakup. 7164

BARVE ZA OBLEKE

Vse vrste barv, suhih in oljnatih,
maivec (gips), mastnec (Federweiss),
strojno olje, prašno olje, karbolinej,
steklarski in mizarški klej, pleskar-
ske, slikarske in zidarske čopiče,
kakor tudi druge v to stroko spa-
dajoče predmete ima še vedno v
zalogi trdka

A. ZANKL SINOVI, LJUBLJANA.

Ceniki se za čas vojske ne razpošiljajo.

Ljubljana, 13./11. 1918.

Z ozirom na objavo poverjenosti za
trgovino in industrijo z dne 12. novembra
opozarjamo slavno občinstvo iz mesta in z
dežele, da odslej ne potrebuje nikakih „iz-
kaznic o potrebi“ več za nakup blaga. —
Obenem naznanjamo cenj. odjemalcem in
drugim, da imava v zalogi še razno ma-
nufakturno in galanterijsko blago ter
se še v nadalje priporočava kar najtopleje
vsem, trdno zatrjujoč, jih skušati še v na-
dalje v vsakem oziru zadovoljiti.

Z velespoštovanjem

Hedžet & Koritnik

Sv. Jakoba nabrežje 33.

6447

Lesene podplate

(coklje)

izdeluje in dobavlja

vsako množino

tevarna

SAMSA & CO. v Ljubljani, Metelkova ulica št. 4.

Naročite to vzorec! Naročite to vzorec!

Priporočam se trdka:

JOS. PETELINC

Ljubljana

Sv. Petra nasip št. 7.

Zaloga šivalnih strojev in njih
posameznih delov, igel in oja,
ter drugega galanterijskega in
modnega blaga. Istotam se prodaja:
Steklo za izložbene omare (belgijsko
steklo) kompletno z valjastimi za-
stori, mera 135x184, 63x184, 59x184
in eno rabljeno 90x162. Kupi se:
Nationalna registrirana blagajna
novejši model.

Sprejme se 6637

konjski hlapec

in sicer neženjen s hrano, eventualno
poročen tudi s prostim stanovanjem in
sajavo. — Poizve se: Ant. Steiner,
mestni tesarški mojster, Ljubljana,
Jeranova ulica 13.

Popolno belo platno

morete dobiti z uporabo našega izbor-
nega luga prašek za platno. Velik pri-
hranek in malo truda pri pranju. 1 za-
voj 150 gr. K 1.—, 450 gr. K 2-50.

Najmanj se more naročiti deset zavojev.
Pri naročilu 5 kg popust! Razpošilja
se po povzetju. Prodajalci dobe po-
pust. Zavod za izvoz M. Janker, Za-
greb 15, Petrinjska 3/III. Telefon 23-27.

Privatni plesni pouk

Vljudo naznanjam, da otvorim pri-
vatne plesne tečaje. Poučevali se bo-
do vsi moderni plesi po najnovejši
lahkumljivi metodi, na mednarodnem
kongresu plesnih učiteljev kot najbo-
lja priznani. Prijave sprejema plesni
učitelj Adolf Praček, Sv. Petra c. 43. 7743

Krema za britje

najboljše kakovosti, porabna brez vode,
1 lonček K 7.—, 1 tucet K 60.—

MILO za BRITJE

prilno, najboljša vrste, 3 kom. K 9.—
1 kg K 34.—. Proti vpošiljavi zne-
ska naprej dobavlja M. Janker, ek-
spornu podjetje v Zagrebu št. 15,
Petrinjska 3/III. Hrvatska. — 4798

Konjak.

Za oslabele vsled starosti, za slabosti
v želodcu in proti izgubi telesne moči
je starinski konjak pravo poži-
vljenje. Pošilja 2 politrski steklenici
franko z zabojcem vred za 60.— K.
Benedikt Herti, graščak na gra-
ščini Šolci pri Konjicah, Štajersko.

pllašče

costume, krila, 2652

BLUZE

in drugo damsko konfek-
cijo. Otroške obleke za
dečke in deklice. Kožuh-
vino, športne in modne
predmete

priporočam po zmerni cenil

M. Kristoflič - Bučar

Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tud
oljnate portrete na platno
izvršuje umetniško po vsaki foto-
grafiji 185

Davorin Rovšek

prvi fotografski in povečevalni zavod
v Ljubljani, Kolodvorska ul. 34 a.

„ADRIJA“

Mirodilnica in zaloga
fotografskih aparatov ter
potrebščin.

Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

Barvila za obleke „TEKLA“. Pralni
praški. Čistila za slamičke „STRO-
BIN“. Nadomestilo tobaka. Nadome-
stilo toaletnega mila. „ROŽNI PRA-
ŠEK“ najboljšo sredstvo za negova-
nje polti. Preizkušeno dobra sredstva
proti moljem. — Parfimi in dišave.
Sredstva za konzerviranje jajc. —
Konzervirana zaloga strupov.

Čas je že sedaj da si nabavite pravočas- no kot najbolj primerno

Božično darilo

še pravo izvrstno dišečo
toaletno milo vseh vrst
pri firmi Milan Močvar,
Sv. Petra cesta št. 28.

MILO „FANIA“

je izvrstno „milo“ za umivanje, ki Vam nadomesti vsako drago
toaletno milo. Najnovejša iznajdba kemijske znanosti prof.
dr. Darmstädterja in dr. Perla, se izvrstno peni, lepo diši in bi-
ga ne smejo manjkati pri nobeni hiši. — Vojakom neupljivo!
Izvrsten predmet za trgovce in gospodinj. — Elegančna
škatlja s 38 kom. okusno opremljena K 30.—, 3 škatle
K 82-50, 5 škatel K 130.—. Milo za pranje narezano v ko-
sih po 1/4 kg, kg stane 7.— K franko na vse pošte v zabojih
po 5 kg in 10 kg (lepo blago) za trgovce dobra, prometna stvar,
— vse s poštno vred po povzetju. — Izpod ene škatle se
ne pošilja. — Vzorci se ne dajo. 7774

„Export Wertheimer“, Zagreb, Marovska ulica 16.

Zavarovalna družba

„FENIKS“ na DUNAJU

Zavaruje:

- proti škodam, ki nastanejo vsled po-
žara ali strela, vsled parne ali plinove
razstrelbe, kakor tudi vsled gašenja,
podiranja ali izpadenja na hišnih in
gospodarskih poslopih, tovarnah, stro-
jih, pohištvi in premičnih vsake vr-
ste, na zalozah blaga, živini, poljedel-
skih zalozah in orodju;
- proti škodam po požaru ali strelu za čas
čezve na poljskih in travniških pridelkih
v poslopih in kopalih.

Pojasnila dajejo in ponudbe sprejemajo:

Generalni zastop v Ljubljani in vsi krajevni zastopniki.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica 10,000.000.- kron. Stritarjeva ulica št. 2. Rezervni fondi nad 2,000.000.- kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne redne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaje vse vrste vrednostnih papirjev, finan-
cira erarične dobave in dovoljuje

APROVIZACIJSKE KREDITE.